

Ocena zasobów pomocy społecznej

za 2020 rok

Autorzy:
Sara Kubacka

	SPIS TREŚCI	STRONA
1	Wprowadzenie	3
2	Dane o sytuacji demograficznej i społecznej	3
3	Dane o korzystających z pomocy i wsparcia	11
3.1	Dane o korzystających z pomocy i wsparcia GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR	37
4	Inne rodzaje pomocy i świadczeń	40
5	Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia	51
6	Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	61
6.1	Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej	65
6.2	Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej	65
7	Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego	65
8	Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	69
9	Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia	72
10	Wnioski końcowe	74

1. Wprowadzenie

Zgodnie z art. 16a ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej gmina, powiat oraz samorząd województwa zobowiązani są do sporządzenia corocznie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społeczno-demograficznej.

Gmina realizuje działania mające na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać sami wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Podejmuje również działania zmierzające do życiowego usamodzielnienia się osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Wszelkie działania realizowane przez ośrodek pomocy społecznej wspierają osoby i rodziny w ich wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwiają im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Niniejsza analiza opisuje sytuację w gminie Solec Kujawski, która jest gminą miejsko-wiejską w powiecie bydgoskim województwa kujawsko-pomorskiego. Siedzibą gminy jest Solec Kujawski. Powierzchnia gminy wynosi 175,32 km², co stanowi 12,54% powierzchni powiatu bydgoskiego i 0,98% powierzchni województwa kujawsko-pomorskiego. Gmina Solec Kujawski graniczy z Bydgoszczą oraz gminami: Złejwsi Wielkiej, Wielkiej Nieszawki, Rojewa oraz Nowej Wsi Wielkiej.

Poniżej prezentujemy dane o: sytuacji demograficznej, rynku pracy, infrastrukturze społecznej, korzystających z pomocy i wsparcia, świadczeniach pomocy społecznej, zasobach instytucjonalnych pomocy i wsparcia, kadrze pomocy społecznej, środkach finansowych na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego, aktywności projektowo-konkursowej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, współpracy z organizacjami pozarządowymi w obszarze pomocy i wsparcia gminy Solec Kujawski w 2020 roku.

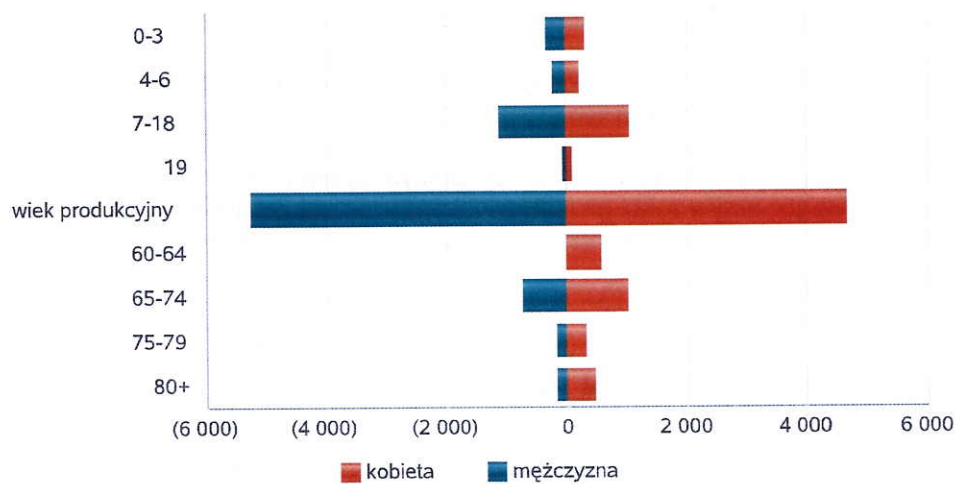
2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej

Według stanu na 31 grudnia 2020 roku liczba ludności gminy Solec Kujawski wynosiła 15.806 osób (zameldowanych stale i/lub czasowo). Kobiety stanowiły 51,87% ogółu, a mężczyźni 48,13%. Według danych z Powiatowego Urzędu Pracy w Bydgoszczy w gminie Solec Kujawski na dzień 31 grudnia 2020 roku zarejestrowane były 272 osoby bezrobotne. Widoczny jest nieznaczny wzrost bezrobocia. W porównaniu z 2019 rokiem liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych w gminie wzrosła o 44 osoby. Na tę sytuację duży wpływ mogła mieć sytuacja w kraju związana z pandemią koronawirusa SARS-Cov-2, która w znacznym stopniu przyczyniła się do pogorszenia sytuacji na rynku pracy.

Poniżej znajdują się szczegółowe dane dotyczące demografii oraz rynku pracy oraz przedstawiono podstawowe informacje o infrastrukturze społecznej gminy.

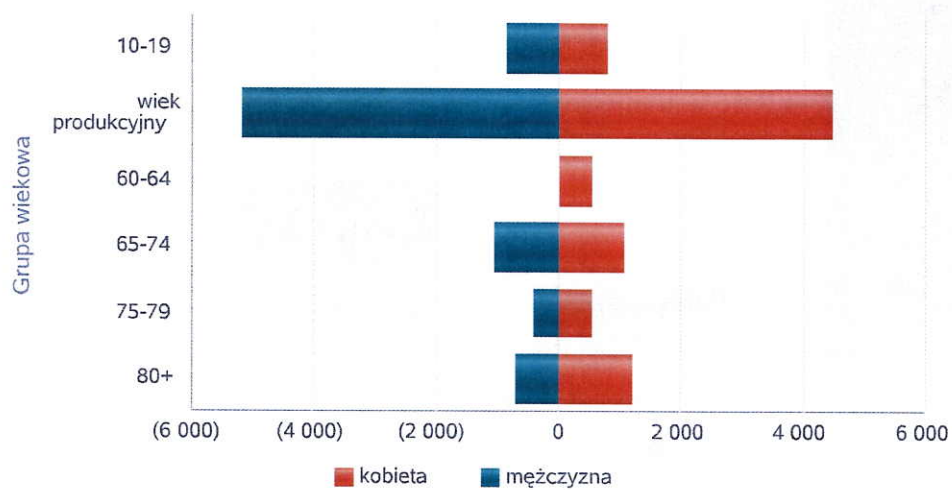
Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci		
Grupa wiekowa	mężczyzna	kobieta
0-3	342	318
4-6	236	203
7-18	1 134	1 028
19	88	91
wiek produkcyjny	5 278	4 654
60-64		573
65-74	736	999
75-79	181	299
80+	189	450

Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

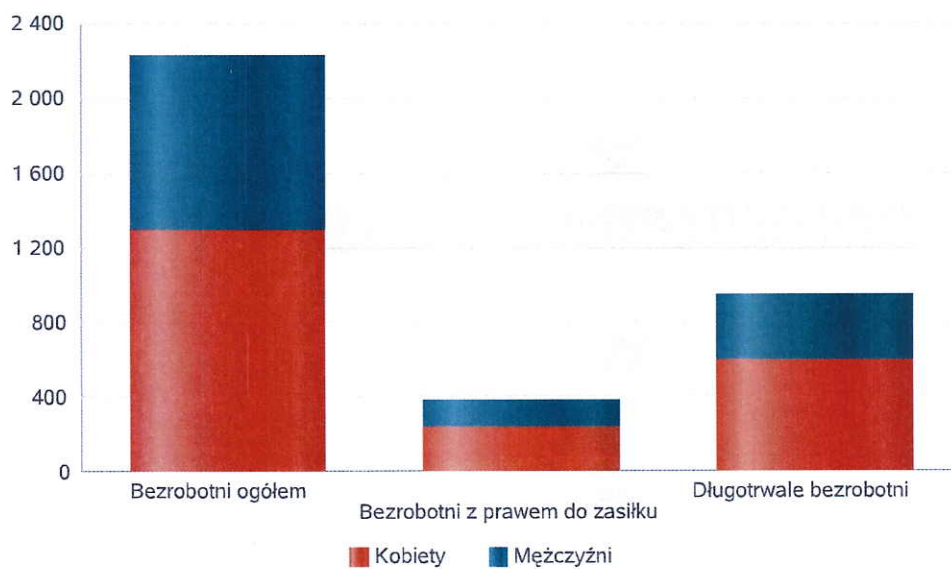
Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci		
Grupa wiekowa	mężczyzna	kobieta
10-19	854	785
wiek produkcyjny	5 178	4 491
60-64		525
65-74	1 046	1 066
75-79	419	540
80+	687	1 208

Prognozowana liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

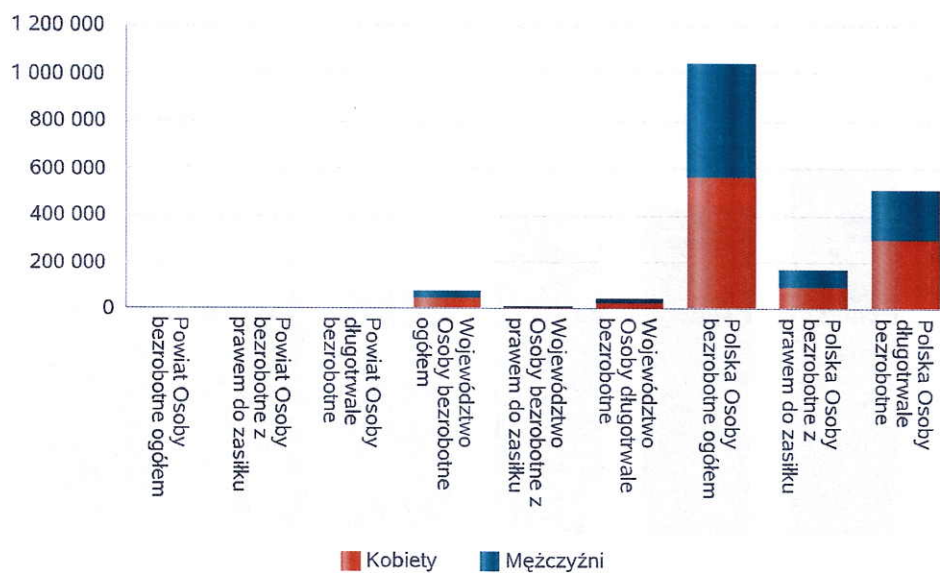
Liczba osób bezrobotnych, liczba długotrwale bezrobotnych oraz liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku w 2020 r. (poziom powiatu)

Status	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Bezrobotni ogółem	2 229	935	1 294
Bezrobotni z prawem do zasiłku	379	142	237
Długotrwale bezrobotni	949	351	598

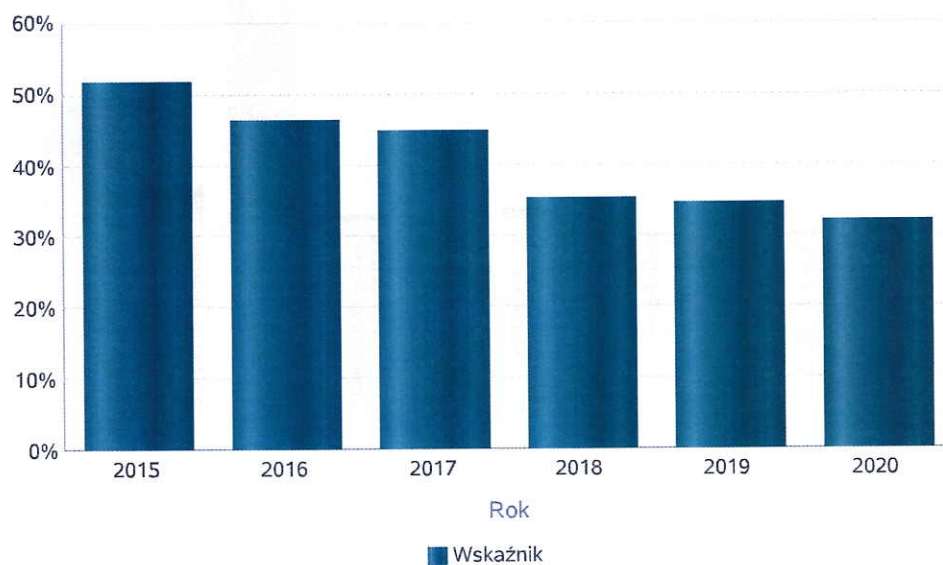
Wykres prezentuje liczbę osób bezrobotnych, liczbę bezrobotnych długotrwale oraz liczbę osób bezrobotnych z prawem do zasiłku, ogółem i w podziale na płeć. Wizualizacja prezentuje powiat na tle województwa, powiat na tle kraju.

Status	Powiat		Województwo		Polska	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Osoby bezrobotne ogółem	1 294	935	42 883	30 591	560 303	484 007
Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku	237	142	7 300	5 139	95 464	72 010
Osoby długotrwale bezrobotne	598	351	26 059	14 618	297 480	217 088

Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem.

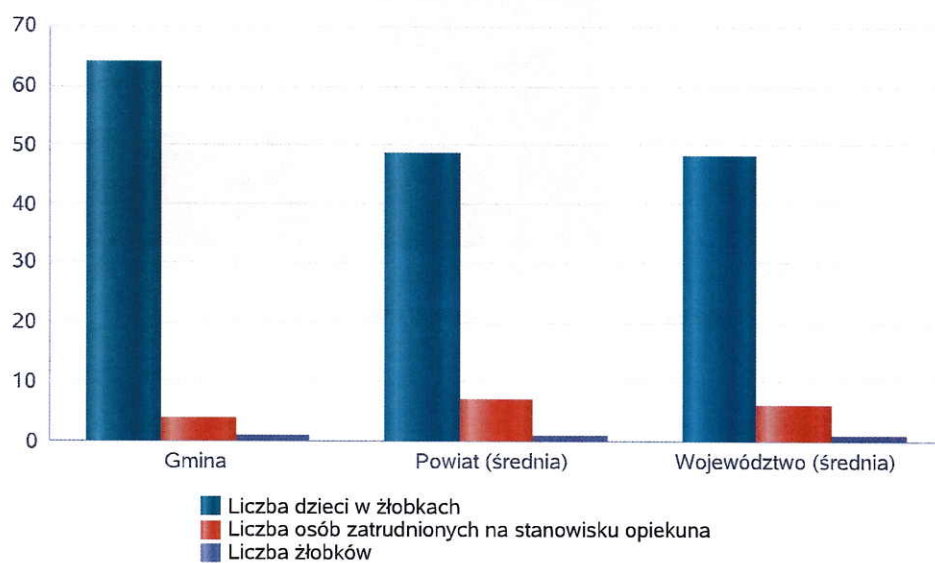
Rok	Wskaźnik
2015	52%
2016	46%
2017	45%
2018	35%
2019	35%
2020	32%

Liczba placówek i miejsc dla dzieci w roku w 2020 r.

Jednostka terytorialna	Miara	Wartość liczbowa
Gmina	Liczba dzieci w żłobkach	64,00
Gmina	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	4,00
Gmina	Liczba żłobków	1,00
Powiat (średnia)	Liczba dzieci w żłobkach	48,63
Powiat (średnia)	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	7,13
Powiat (średnia)	Liczba żłobków	1,13
Województwo (średnia)	Liczba dzieci w żłobkach	48,31
Województwo (średnia)	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	6,35
Województwo (średnia)	Liczba żłobków	0,99

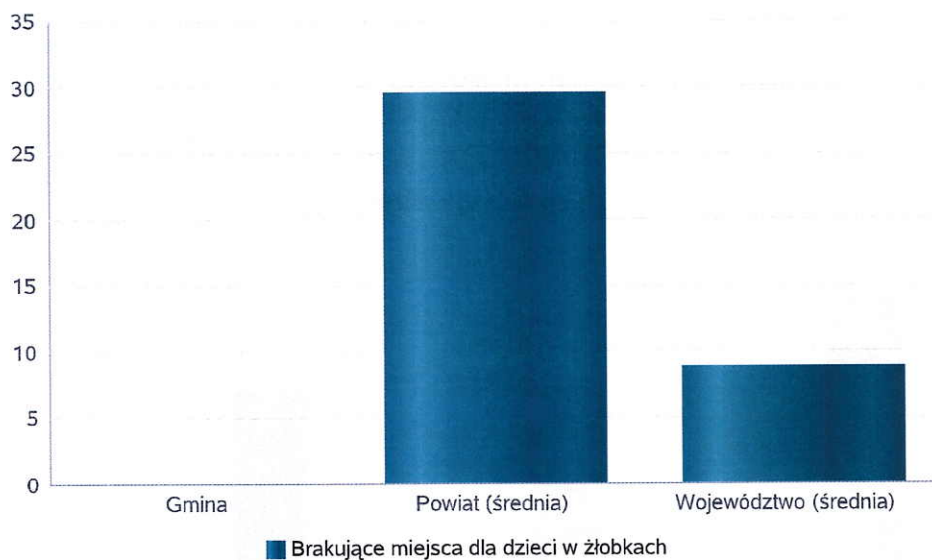
Infrastruktura opieki nad dziećmi

Liczba placówek i miejsc dla dzieci w roku w 2020 r.

Jednostka terytorialna	Miara	Wartość liczbowa
Gmina	Brakujące miejsca dla dzieci w żłobkach	0,00
Powiat (średnia)	Brakujące miejsca dla dzieci w żłobkach	29,50
Województwo (średnia)	Brakujące miejsca dla dzieci w żłobkach	8,88

Infrastruktura opieki nad dziećmi

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA (stan na 31.XII)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny 2020	Prognoza* 2021
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA				
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	1	535	524	566
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	2	96	89	100
w tym z wiersza 1: Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	3	93	82	82
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	4	31	42	35
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	5	2	2	3
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	6	0	1	1
Liczba hospicjów	7	0	0	0
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	8	X	X	X

* Wielkość prognozy nie dotyczy wartości przyrostu lub spadku. W przypadku braku możliwości oszacowania wielkości liczbowych dla prognozy należy wpisać liczby odpowiadające danym z kolumny "Rok oceny 2019". Niniejsza instrukcja dotyczy wypełniania wszystkich tabel OZPS.

3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

Klientami Miejsko – Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu Kujawskim były osoby korzystające ze wsparcia na podstawie ustawy o pomocy społecznej. W 2020 roku ze świadczeń pomocy społecznej (łącznie z pracą socjalną) skorzystało 581 rodzin - 1.094 osoby w tych rodzinach.

Każda osoba/rodzina będąca klientem Ośrodka objęta była podstawową pracą socjalną. Nie wszyscy korzystali ze wsparcia finansowego, lecz objęci byli wyłącznie pracą socjalną. Z tego rodzaju wsparcia w 2020 roku skorzystało 205 rodzin – 342 osoby. Nastąpił nieznaczny spadek osób, które występowały o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby. Wpływ na tę sytuację może mieć poprawa sytuacji materialnej rodzin w związku z wieloma programami pomocowymi rządu takimi jak: świadczenie wychowawcze 500+, „Dobry Start” (świadczenie 300+) oraz 500+ dla osób niepełnosprawnych. Są osoby, które po otrzymaniu w/w świadczeń rezygnują z finansowej pomocy społecznej.

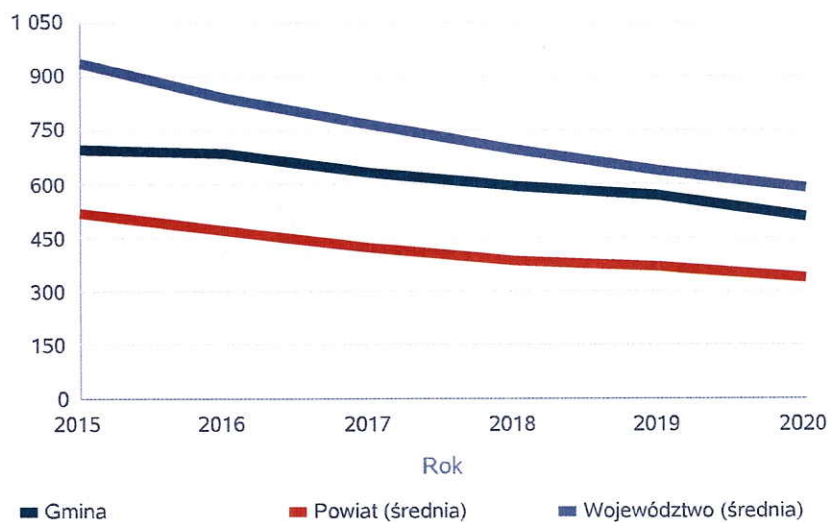
Zauważyć można duży wzrost osób objętych pomocą w związku z przemocą w rodzinie. Zaznaczyć należy, że wiele osób i rodzin dotkniętych jest wieloma dysfunkcjami, z którymi nie potrafi sobie poradzić. W związku z występowaniem licznych problemów w rodzinach i utrzymywaniem się ich na wysokim poziomie Ośrodek stara się dostosowywać formę i zakres świadczeń do potrzeb w celu poprawy występowania w/w zjawisk.

Zdecydowanie największą grupę świadczeniobiorców stanowiły osoby prowadzące jednoosobowe gospodarstwa domowe, wskaźnik klientów wynosił 56,97% wszystkich gospodarstw korzystających z pomocy społecznej, w drugiej kolejności, 22,03%, stanowiły gospodarstwa dwuosobowe. O 29 spadła liczba rodzin z dziećmi korzystających z pomocy społecznej. Zjawisko to wskazuje na wnikliwą ocenę przez pracowników socjalnych Ośrodka sytuacji finansowej, zdrowotnej, socjalnej i bytowej osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej oraz właściwą interpretację przepisów prawa obowiązującego w tym zakresie a ponadto obrazuje zmniejszający się zakres ubóstwa.

Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji.

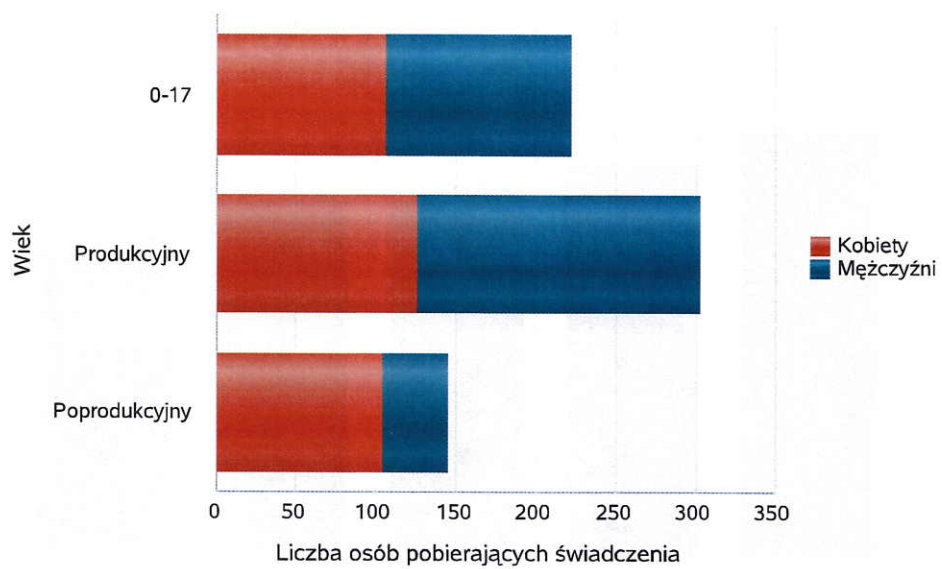
	Liczba świadczeniobiorców					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Gmina	699	684	631	593	570	507
Powiat (średnia)	522	472	425	387	372	338
Województwo (średnia)	935	841	768	698	640	589

Liczba świadczeniobiorców

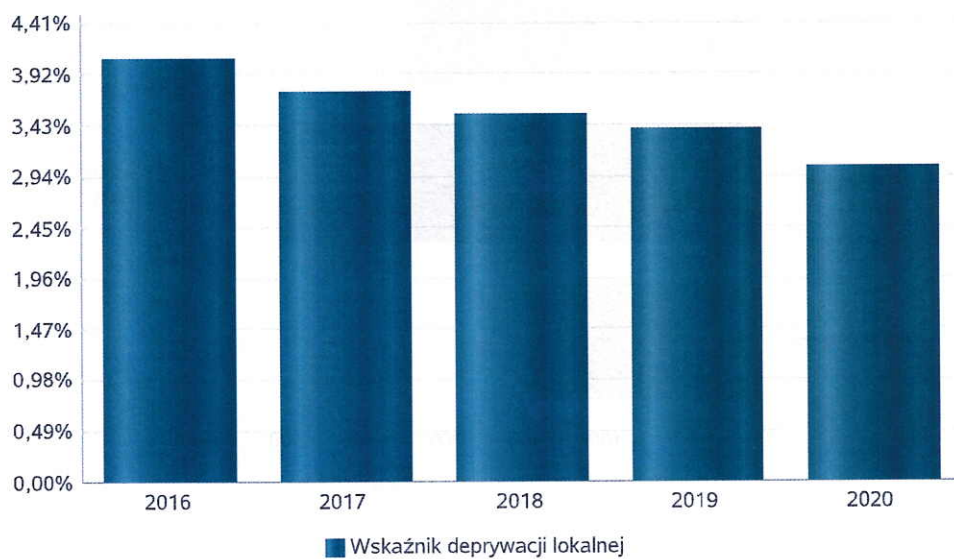
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć wg liczby wypłaconych świadczeń w 2020 r.

Grupa	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
0-17	222	106	116
Produkcyjny	303	126	177
Poprodukcyjny	145	104	41

Wskaźnik deprywacji lokalnej

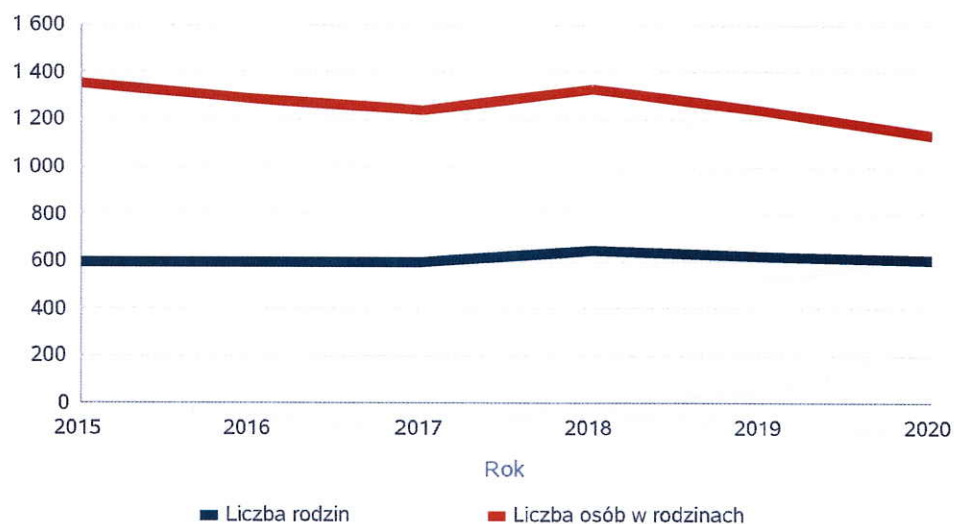
Rok	Wskaźnik deprywacji lokalnej
2016	4,07%
2017	3,75%
2018	3,52%
2019	3,39%
2020	3,02%

Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2015	598	1 358
2016	596	1 288
2017	593	1 244
2018	643	1 334
2019	620	1 243
2020	607	1 137

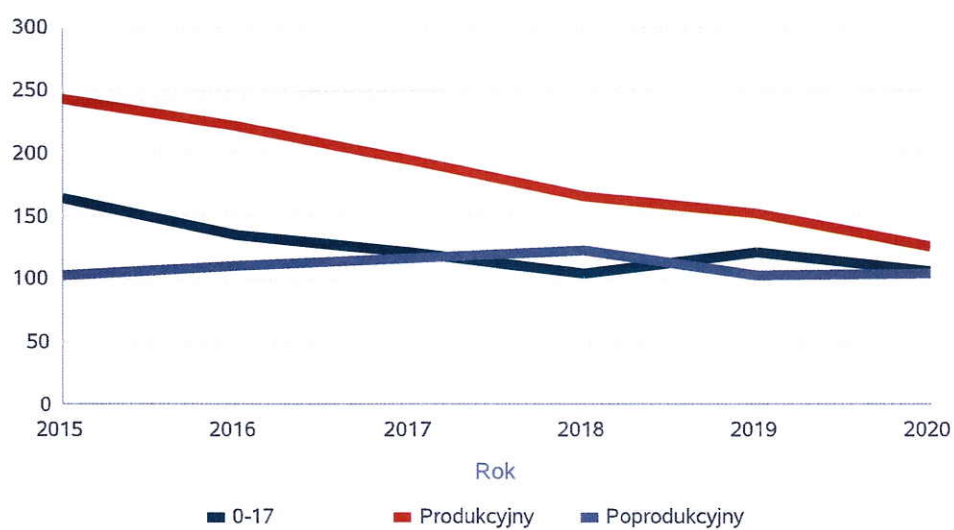
Korzystający z pomocy społecznej

Liczba kobiet korzystających z pomocy społecznej.

Poziom	Wiek	Liczba kobiet korzystających z pomocy					
		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Solec Kujawski	0-17	164	135	121	105	121	106
	Produkcyjny	243	222	195	165	151	126
	Poprodukcyjny	103	111	116	123	102	104
Powiat (średnia)	0-17	140	126	103	98	85	74
	Produkcyjny	223	202	187	155	137	124
	Poprodukcyjny	42	49	56	53	49	47
Województwo (średnia)	0-17	175	151	130	121	111	103
	Produkcyjny	335	296	265	226	203	198
	Poprodukcyjny	57	64	74	73	77	69

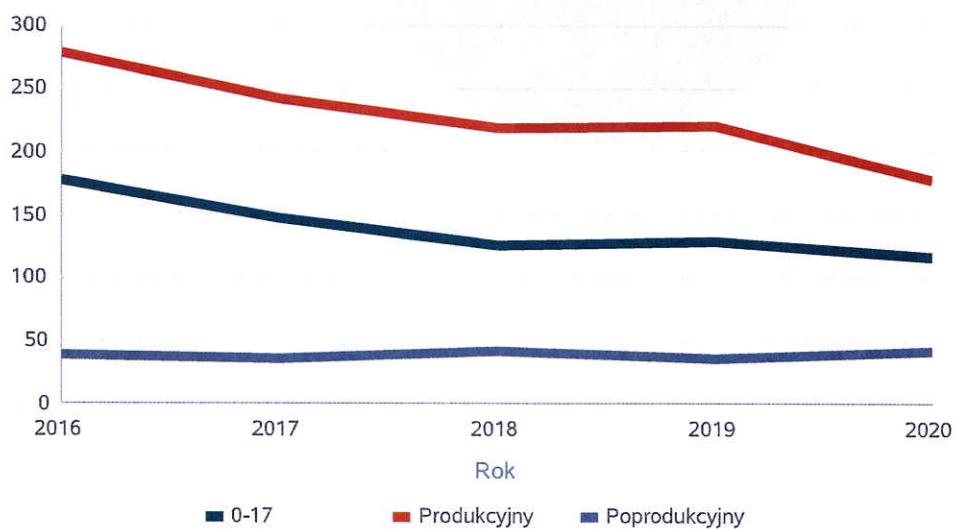
Liczba kobiet korzystających z pomocy

Liczba mężczyzn korzystających z pomocy społecznej.

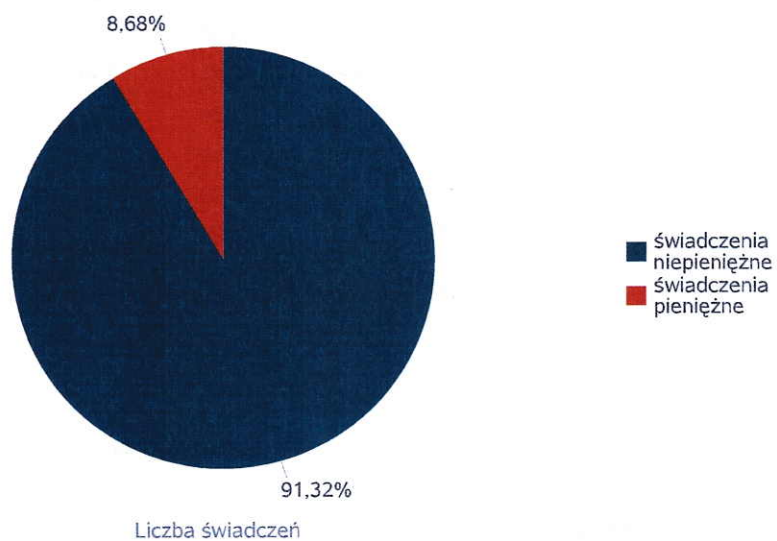
Poziom	Wiek	Liczba mężczyzn korzystających z pomocy				
		2016	2017	2018	2019	2020
Solec Kujawski	0-17	178	147	125	129	116
	Produkcyjny	279	241	219	220	177
	Poprodukcyjny	39	36	42	36	41
Powiat (średnia)	0-17	144	117	109	103	92
	Produkcyjny	195	202	158	145	137
	Poprodukcyjny	18	24	22	23	23
Województwo (średnia)	0-17	160	139	128	117	111
	Produkcyjny	276	258	217	199	206
	Poprodukcyjny	19	25	23	25	25

Liczba mężczyzn korzystających z pomocy

Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej w roku.

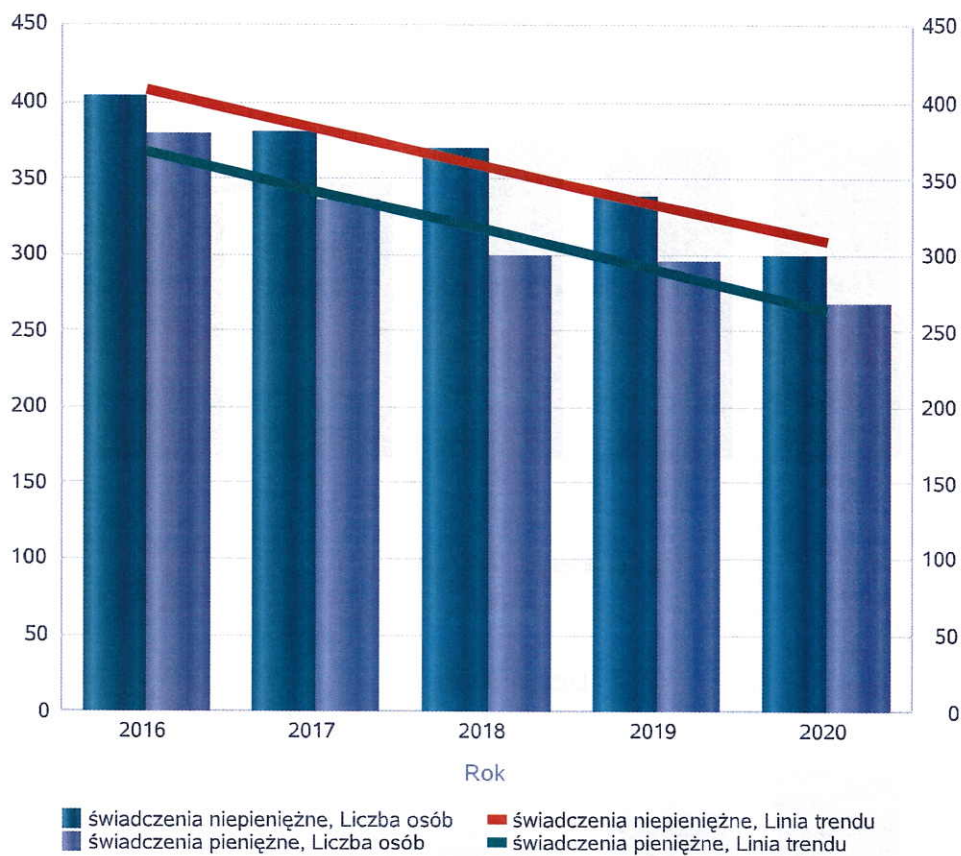
Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń
świadczenia niepieniężne	30 844
świadczenia pieniężne	2 933

Liczba osób korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Rodzaj świadczenia	Liczba osób				
	2016	2017	2018	2019	2020
świadczenia niepieniężne	403	380	370	338	299
świadczenia pieniężne	379	336	299	295	268

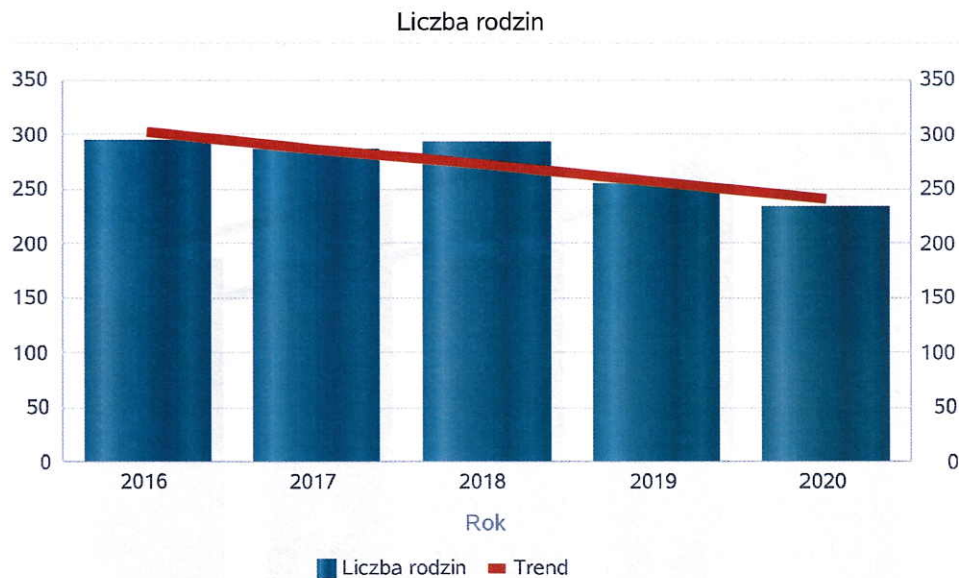
Liczba osób korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

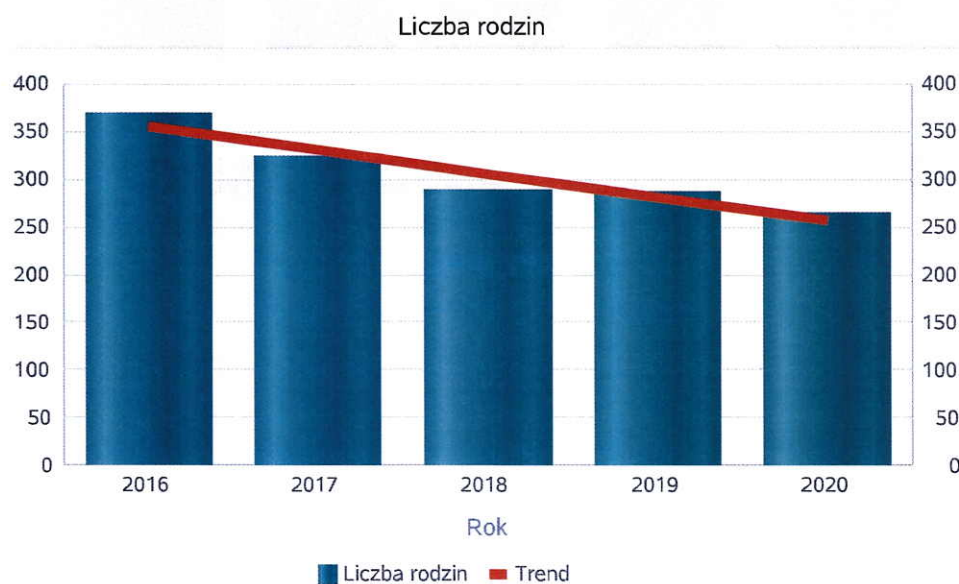
Liczba rodzin korzystających z świadczeń pieniężnych i niepieniężnych.

	Liczba rodzin				
Rodzaj świadczenia	2016	2017	2018	2019	2020
świadczenia niepieniężne	294	286	292	255	233
świadczenia pieniężne	368	324	288	286	265

świadczenia niepieniężne

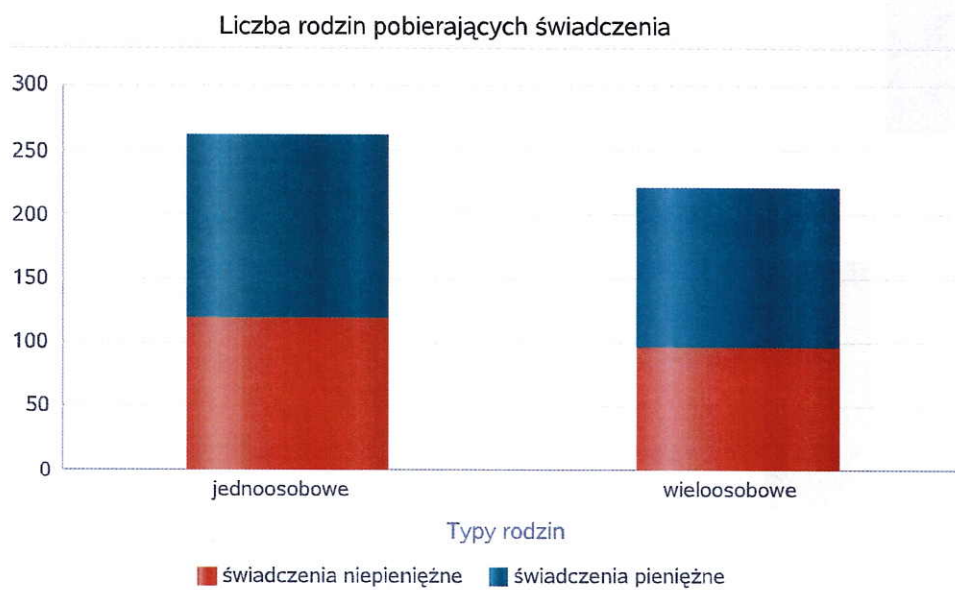

świadczenia pieniężne

Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin w 2020 roku.

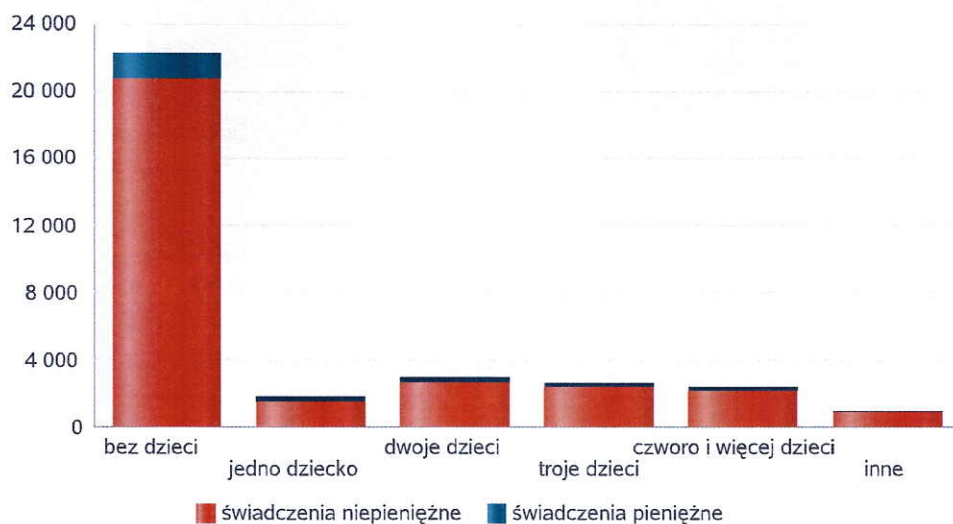
Typy rodzin	Liczba rodzin pobierających świadczenia		
	Ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
jednoosobowe	217	142	119
wielooosobowe	149	124	97

Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci w 2020 roku.

Typ rodziny	Liczba świadczeń		
	Ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
bez dzieci	22346	1641	20705
jedno dziecko	1796	309	1487
dwoje dzieci	3016	365	2651
troje dzieci	2663	292	2371
czworo i więcej dzieci	2404	233	2171
inne	986	93	893

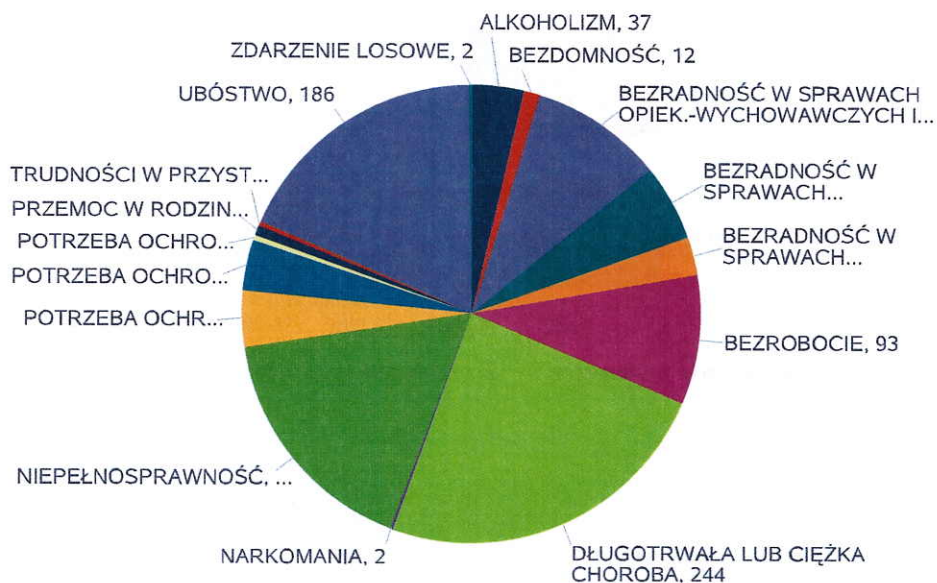
Liczba świadczeń

Powody udzielania pomocy rodzinom w 2020 roku.

Powody udzielenia pomocy i wsparcia - ranking	LICZBA RODZIN OGÓŁEM
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	244
UBÓSTWO	186
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	171
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	95
BEZROBOCIE	93
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	55
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	41
ALKOHOLIZM	37
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA - W TYM: POTRZEBA OCHRONY WIELODZIELNOŚCI	36
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY WIELODZIELNE	27
BEZDOMNOŚĆ	12
PRZEMOC W RODZINIE	7
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	4
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	3
NARKOMANIA	2
ZDARZENIE LOSOWE	2

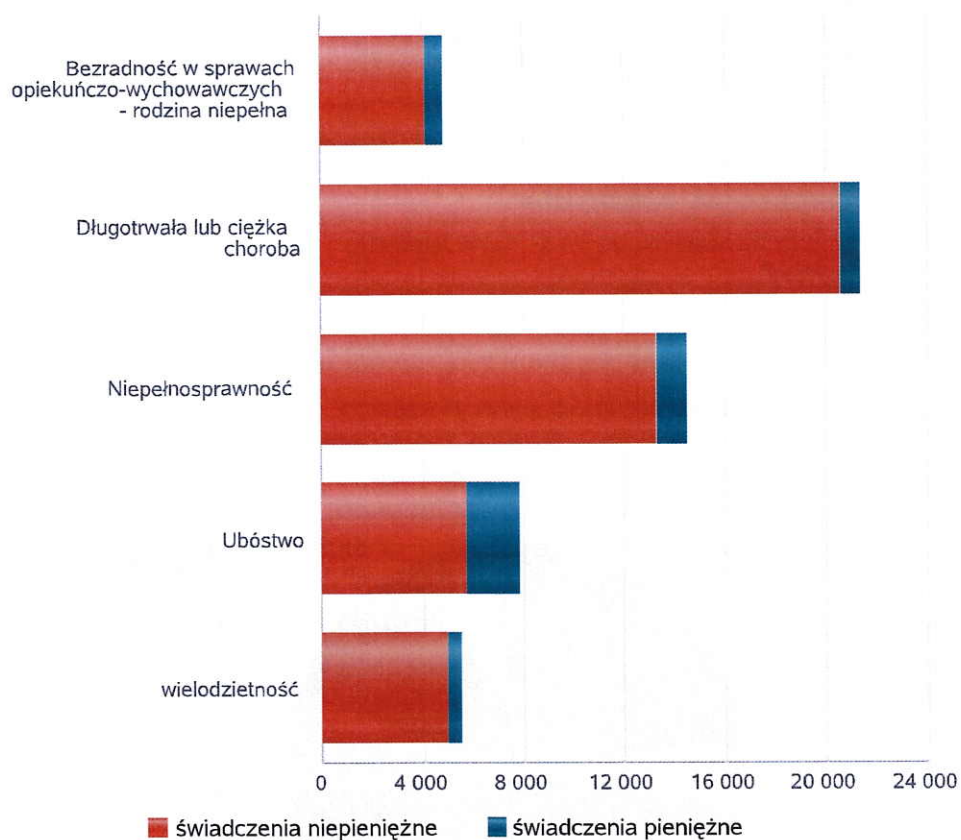
Powody udzielenia pomocy i wsparcia

Główne powody przyznania świadczeń w roku.

Powód przyznania	Ogółem	Liczba świadczeń	
		świadczenia niepieniężne	świadczenia pieniężne
Długotrwała lub ciężka choroba	21 351	20 569	782
Niepełnosprawność	14 499	13 241	1 258
Ubóstwo	7 854	5 746	2 108
wielodzietność	5 470	4 949	521
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - rodzina niepełna	4 769	4 138	631

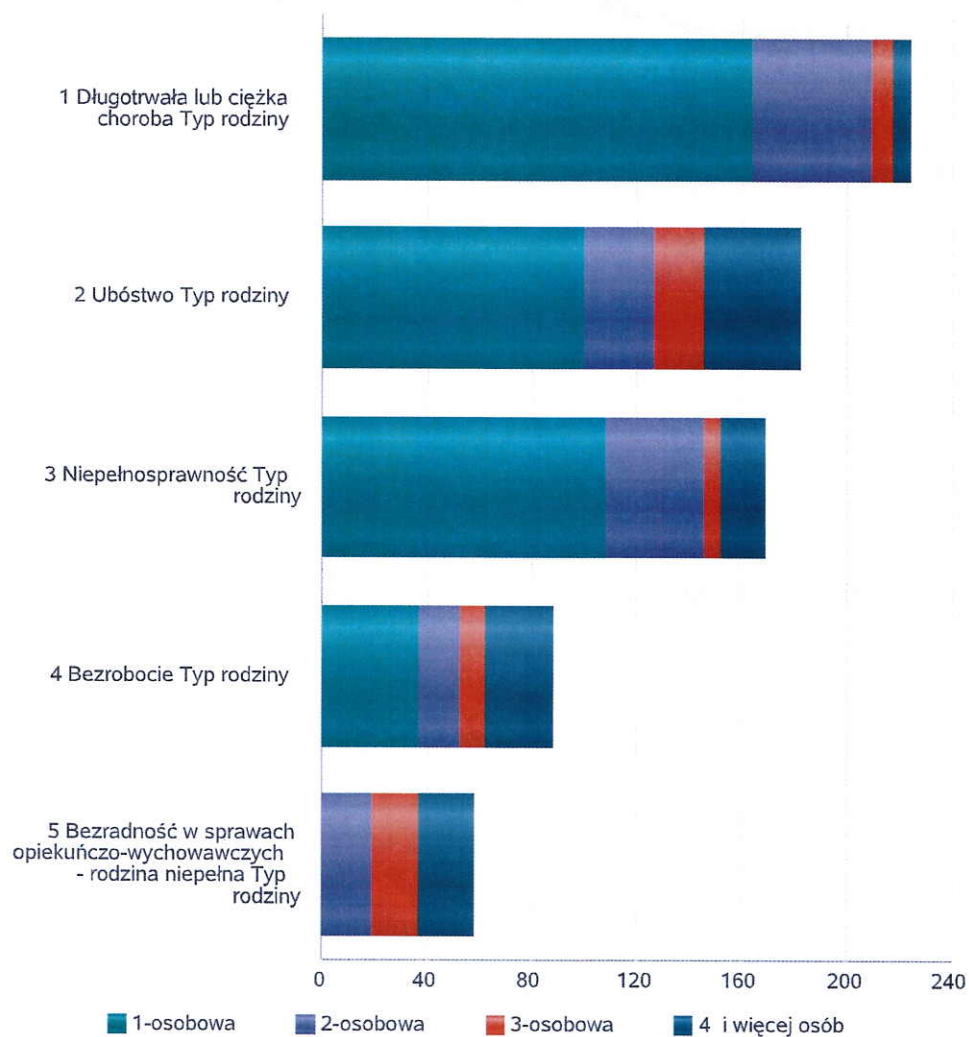
Liczba świadczeń

Główne powody przyznawania pomocy dla rodzin jednoosobowych i wieloosobowych

Powód przyznania	Ogółem	Typ rodziny	Typ rodziny	Typ rodziny	Typ rodziny
		1-osobowa	2-osobowa	3-osobowa	4 i więcej osób
Długotrwała lub ciężka choroba	224	164	45	8	7
Ubóstwo	182	100	26	19	37
Niepełnosprawność	169	108	37	7	17
Bezrobocie	88	37	15	10	26
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - rodzina niepełna	58		19	18	21

Liczba rodzin pobierających świadczenia wg powodów

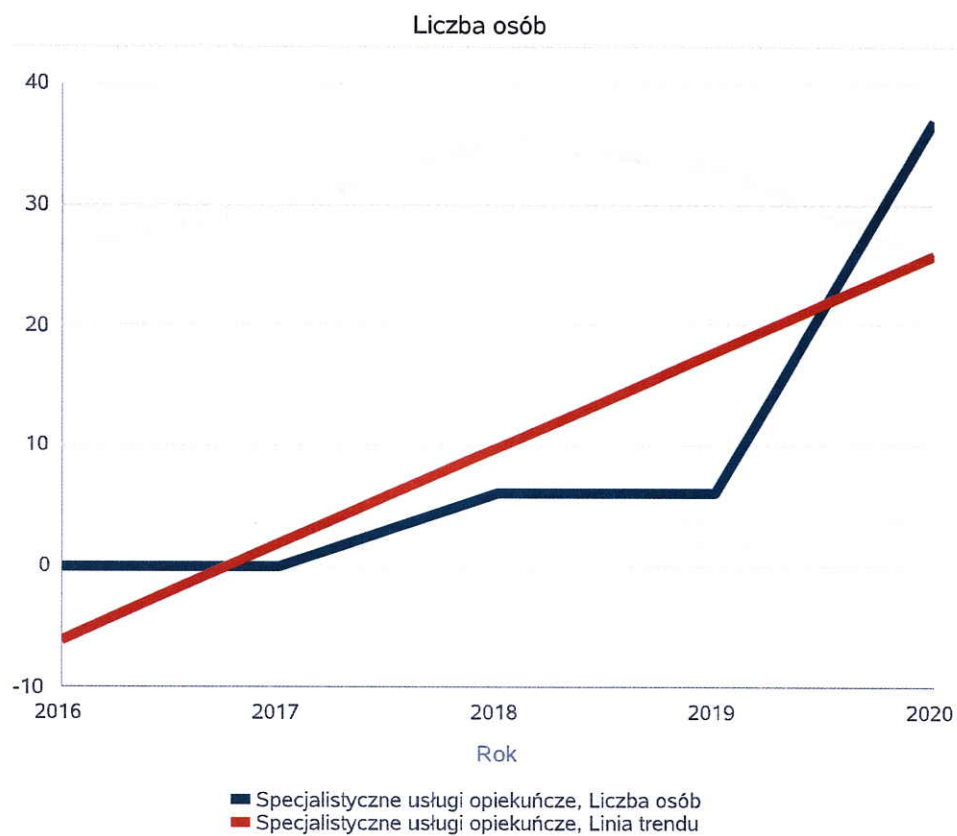
Liczba osób korzystających ze usług opiekuńczych.

Rok	Liczba osób
2016	112
2017	115
2018	134
2019	123
2020	131

Liczba osób korzystających z specjalistycznych usług opiekuńczych.

Rok	Liczba osób
2016	0
2017	0
2018	6
2019	6
2020	37

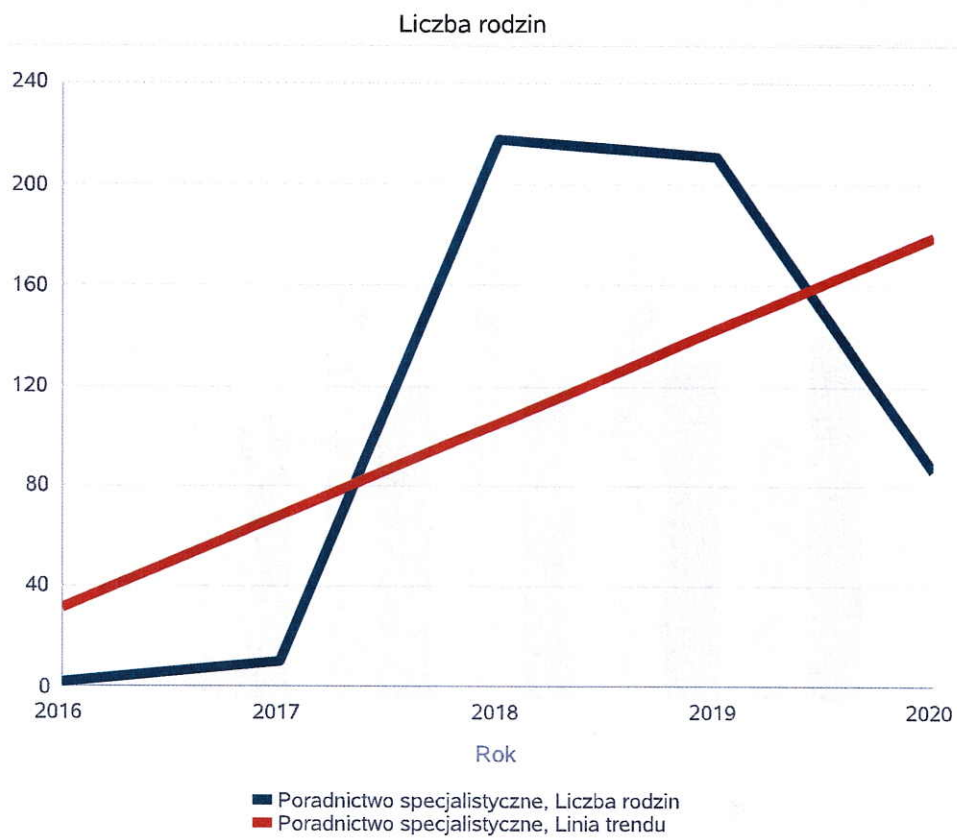
Liczba osób korzystających z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Rok	Liczba osób
2016	11
2017	18
2018	20
2019	15
2020	12

Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego.

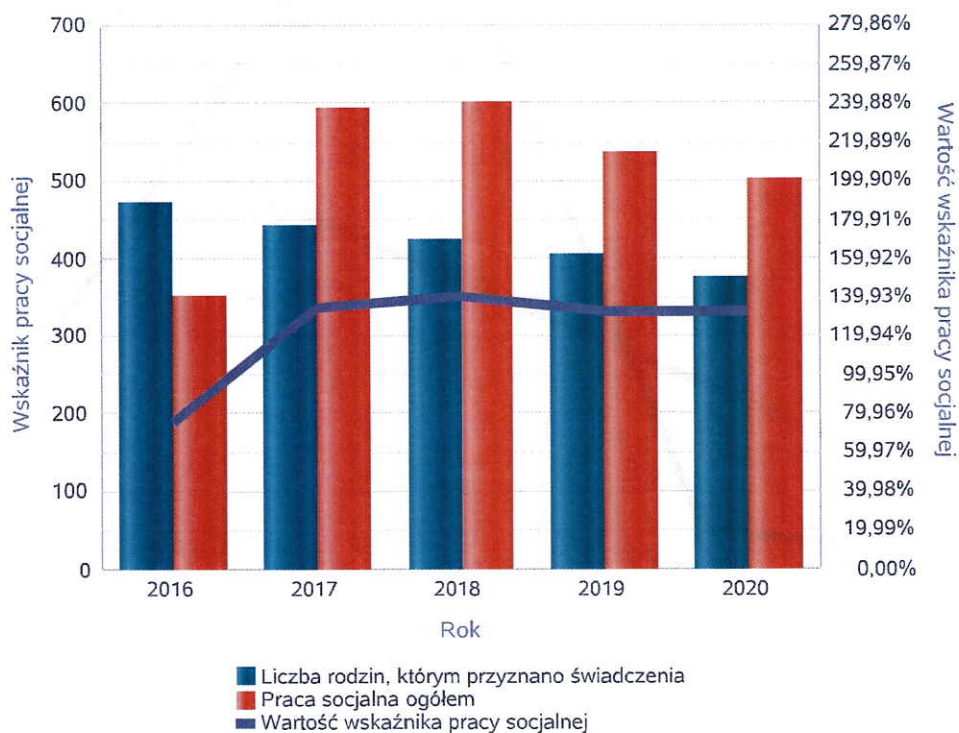
Rodzaj	Liczba rodzin w latach				
	2016	2017	2018	2019	2020
Poradnictwo specjalistyczne	2	10	218	211	86

Wskaźnik pracy socjalnej - wskaźnik obliczany jako stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100%.

	2016	2017	2018	2019	2020
Wskaźnik pracy socjalnej	74,95%	134,47%	140,94%	132,67%	132,98%
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia	471	441	425	404	376
Praca socjalna ogółem	353	593	599	536	500

Wskaźnik pracy socjalnej

Liczba rodzin korzystających z interwencji kryzysowej.

	Liczba rodzin				
Udzielone świadczenia	2016	2017	2018	2019	2020
Interwencja kryzysowa	2	1	2	3	1

Liczba rodzin korzystających z interwencji kryzysowej

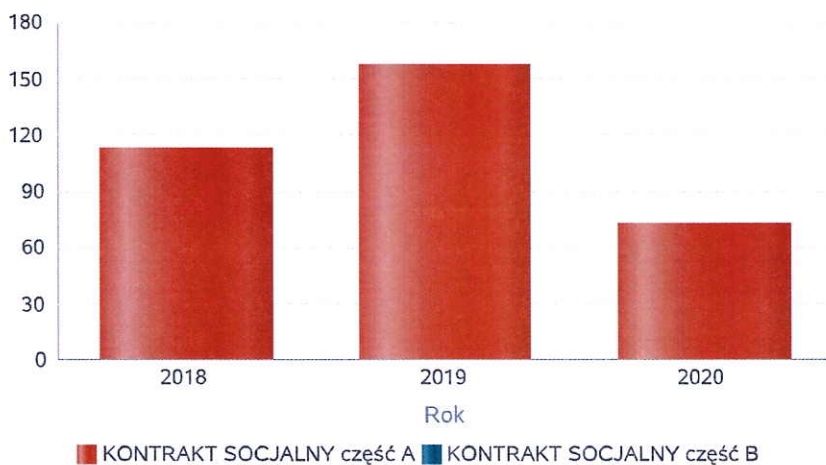

Kontrakt socjalny.

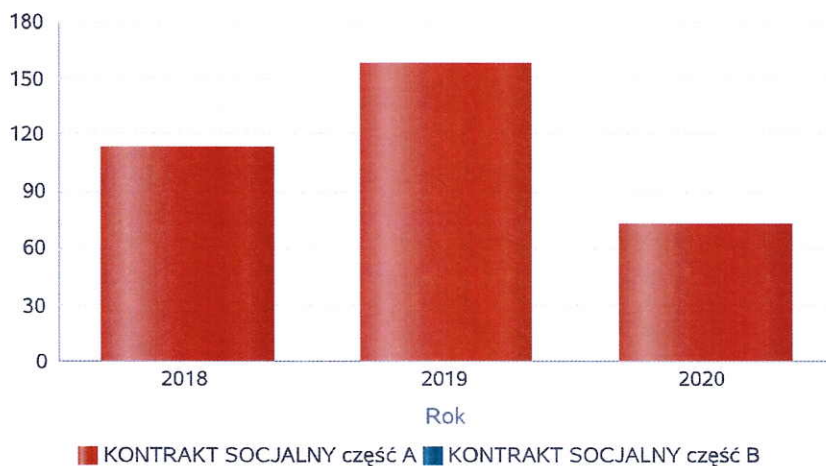
Wskaźnik obliczany jako udział osób objętych kontraktem socjalnym typu A i typu B w ogólnej liczbie osób nim objętych.

Rok	Praca socjalna	Liczba kontraktów/projektów	Liczba osób objętych kontraktami/projektami socjalnymi
2018	KONTRAKT SOCJALNY część A	113	113
	KONTRAKT SOCJALNY część B	0	0
2019	KONTRAKT SOCJALNY część A	158	158
	KONTRAKT SOCJALNY część B	0	0
2020	KONTRAKT SOCJALNY część A	73	73
	KONTRAKT SOCJALNY część B	0	0

Liczba kontraktów/projektów

Liczba osób objętych kontraktami/projektami socjalnymi

Liczba projektów socjalnych w odniesieniu do liczby osób nimi objętych.

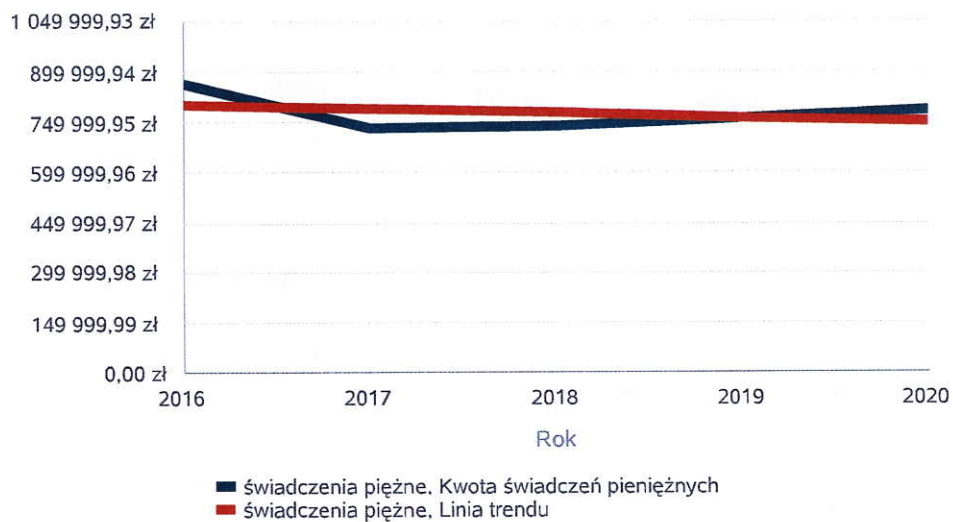
	2017	2018	2019	2020
LICZBA KONTRAKTÓW/PROJEKTÓW SOCJALNYCH	9	11	13	2
LICZBA OSÓB OBJĘTA KONTRAKTAMI/PROJEKTAMI SOCJALNYMI	613	463	473	75

Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej

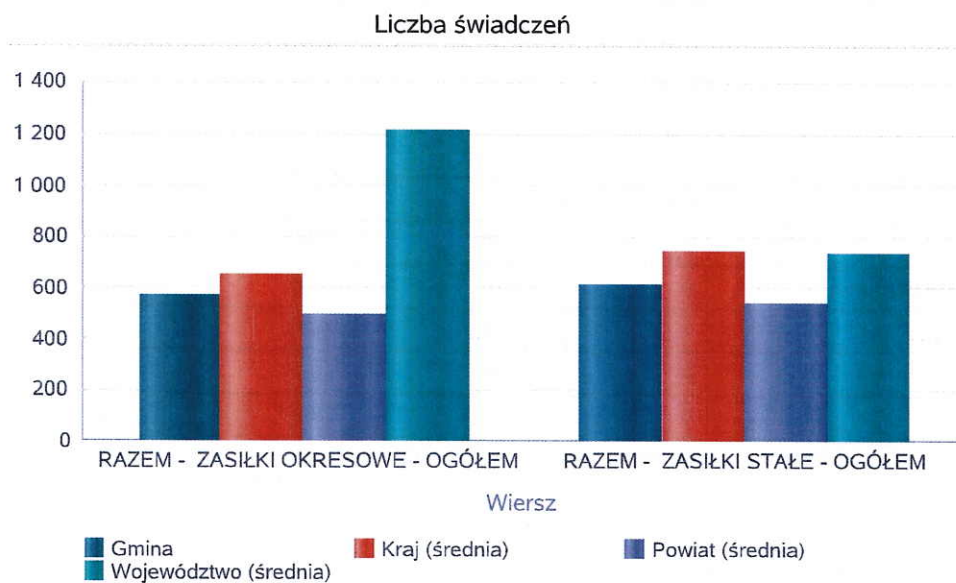
Rok	Kwota świadczeń pieniężnych
2016	865 335,91 zł
2017	734 051,76 zł
2018	740 689,29 zł
2019	762 643,65 zł
2020	784 677,16 zł

Kwota świadczeń pieniężnych

Podstawowe statystyki dla świadczeń pieniężnych

Poziom	Wiersz	Liczba świadczeń
Gmina	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	568
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	616
Powiat (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	495
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	545
Województwo (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	1 212
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	738
Kraj (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	653
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	745

DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA
w całym okresie sprawozdawczym

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny 2020	Prognoza 2021
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA				
Liczba osób	1	1 243	1 094	1 094
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE				
Liczba osób	2	427	507	507
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	299	304	304
Wiek 0-17	4	0	122	122
Wiek produkcyjny *	5	229	235	235
Wiek poprodukcyjny **	6	70	149	149
Liczba rodzin	7	404	376	376
Liczba osób w rodzinach	8	829	737	737
w tym: KOBIETY (z wierszy 2-6)				
Ogółem	9	242	281	281
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	163	168	168
Wiek 0-17	11	0	57	57
Wiek 18-59	12	108	121	121
Wiek 60 lat i więcej	13	55	103	103
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY				
Liczba osób ogółem	14	1 243	1 094	1 094
Liczba rodzin	15	620	581	581
Liczba osób w rodzinach	16	1 243	1 094	1 094
KONTRAKT SOCJALNY				
Liczba zawartych kontraktów socjalnych - ogółem	17	158	73	73
Liczba osób objętych kontraktem socjalnym - ogółem	18	158	73	73

* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

3.1. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR

Do zadań Ośrodka realizowanych w 2020 r. należało w szczególności:

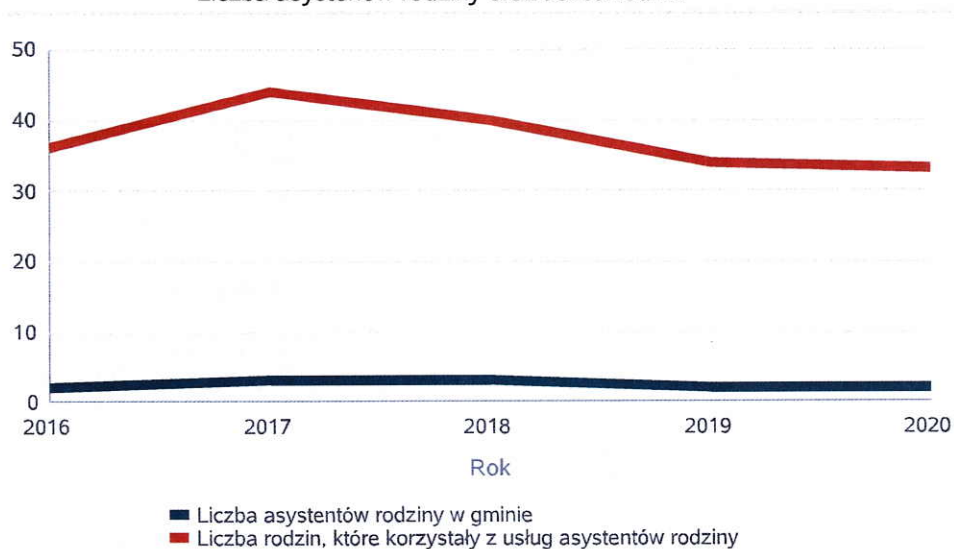
1. wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka;
2. realizację rządowych programów pomocy społecznej i gminnych programów osłonowych;
3. opracowanie i realizacja gminnej strategii integracji i rozwiązywania problemów społecznych;
4. pomoc rodzinie przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i wychowaniu dzieci wynikającą z realizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;5) podejmowanie działań zmierzających do przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie w tym obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego;
5. przyznawanie i wypłacanie świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego;
6. prowadzenie obsługi technicznej Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii;
7. prowadzenie obsługi technicznej Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
8. opieka nad działalnością Domu Pogodnej Jesieni;
9. realizacja zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
10. realizacja zadań wynikających z ustawy o kombatanach, oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego - w zakresie ustalania i wypłaty pomocy pieniężnej;
11. realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci;
12. realizacja zadań wynikających z ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem";
13. zapobieganie samotności osób starszych i niepełnosprawnych, tworzenie warunków i stymulowanie kontaktów w ramach środowiska rodzinnego, lokalnego i sąsiedzkiego;
14. organizowanie usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz pomocy sąsiedzkiej w środowisku zamieszkania;
15. prowadzenie usług społecznych i zdrowotnych;
16. realizacja zadań wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 roku w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”;
17. realizacja innych zadań wynikających z przepisów prawa.

W realizacji zadań w 2020 roku Ośrodek współdziałał z organami administracji rządowej, samorządowej, stowarzyszeniami, fundacjami, jednostkami organizacyjnymi wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz innymi podmiotami działającym w obszarze polityki społecznej.

Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny.

	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba asystentów rodziny w gminie	2	3	3	2	2
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny	36	44	40	34	33

Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin

**Dane o korzystających z pomocy i wsparcia
GMINA - ZADANIA OPS ORAZ MOPS, MOPR
wypełniana wyłącznie przez gminy i miasta na prawach powiatu
w całym okresie sprawozdawczym**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2019		Rok oceny 2020		Prognoza 2021
ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ					
ZASIŁEK STAŁY					
Liczba osób	1	58	60	60	
Kwota świadczeń w złotych	2	293 088	311 285	311 285	
W tym: (wiersze 3-6)					
Zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących					
Liczba osób	3	52	53	53	
Kwota świadczeń w złotych	4	271 356	291 191	291 191	
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie					
Liczba osób	5	8	8	8	
Kwota świadczeń w złotych	6	21 732	20 094	20 094	
ZASIŁEK OKRESOWY					
Liczba osób	7	126	111	111	
Kwota świadczeń w złotych	8	190 542	189 399	189 399	
W tym: (wiersze 9-16)					
Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia					
Liczba osób	9	89	64	64	
Kwota świadczeń w złotych	10	132 215	116 453	116 453	
Zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby					
Liczba osób	11	18	24	24	
Kwota świadczeń w złotych	12	10 644	16 103	16 103	
Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności					
Liczba osób	13	26	23	23	
Kwota świadczeń w złotych	14	20 866	24 093	24 093	
Zasiłek okresowy z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego					
Liczba osób	15	1	0	0	
Kwota świadczeń w złotych	16	351	0	0	
Zasiłek okresowy kontynuowany niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b					
Liczba osób	17	0	0	0	
Kwota świadczeń w złotych	18	0	0	0	
ZASIŁEK CELOWY OGÓŁEM					
Liczba osób	19	283	254	254	
Kwota świadczeń w złotych	20	281 124	304 490	304 490	
W tym: (wiersze 21 - 22)					
ZASIŁEK CELOWY PRZYZNANY W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO "POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU"					
Liczba osób	21	229	201	201	
Kwota świadczeń w złotych	22	168 547	222 342	222 342	
ZASIŁEK CELOWY PRZYZNANY NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2					

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny 2020	Prognoza 2021
Liczba osób	23	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	24	0	0	0
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
POSIŁEK OGÓŁEM				
Liczba osób	25	180	144	144
Kwota świadczeń w złotych	26	107 722	52 769	52 769
W tym: (z wierszy 25 - 26)				
DLA DZIECI				
Liczba osób	27	154	122	122
Kwota świadczeń w złotych	28	68 149	30 235	30 235
W tym (z wierszy 25-26):				
POSIŁEK świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego "Posiłek w szkole i w domu"				
Liczba osób	29	180	141	141
Kwota świadczeń w złotych	30	103 620	50 158	50 158
W tym (z wierszy 29-30):				
DLA DZIECI				
Liczba osób	31	163	132	132
Kwota świadczeń w złotych	32	65 424	27 861	27 861
SCHRONIENIE - OGÓŁEM				
Liczba osób	33	9	4	4
Kwota świadczeń w złotych	34	24 394	19 550	19 550
UBRANIE				
Liczba osób	35	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	36	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU				
Liczba rodzin	37	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	38	0	0	0
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	39	15	14	14
Kwota świadczeń w złotych	40	378 584	402 624	402 624
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA				
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	41	34	33	33
Liczba rodzin wspierających	42	0	0	0
Liczba asystentów rodziny	43	2	2	2
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	44	76 823	103 401	103 401

4. Inne rodzaje pomocy i świadczeń

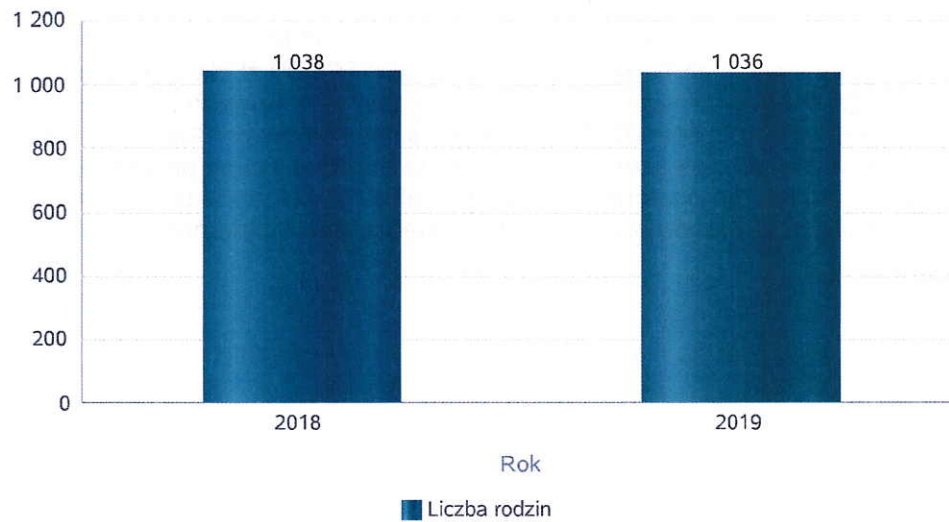
Oprócz podstawowych zadań pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu Kujawskim realizowali zadania zlecone gminie, które obejmowały:

- specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi - na podstawie decyzji administracyjnych 12 dzieci objętych było wsparciem pedagoga lub rehabilitanta. Łącznie liczba świadczeń wyniosła 605 godzin, a na ich realizację wydatkowano 30.205,00 zł;
- świadczenia rodzinne i świadczenie z funduszu alimentacyjnego - świadczeniami rodzinnymi objęto 723 rodziny, wydano 752 decyzje administracyjne i wypłacono 14.689 świadczeń;
- w 2020 roku pomocą w formie świadczeń z funduszu alimentacyjnego objęto 82 rodziny, którym wypłacono 1.243 świadczenia;
- świadczenie wychowawcze 500 Plus - w okresie sprawozdawczym wypłacono 36.738 świadczeń wychowawczych na łączną kwotę 18.250.564,00 zł dla 2.029 rodzin;
- świadczenie 300 Plus w ramach programu Dobry Start - w ramach tego programu 1,434 rodziny otrzymały świadczenie dla 2.030 dzieci na łączną kwotę 608.700,00 zł;
- opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne za niektóre osoby pobierające świadczenia pielęgnacyjne, zasiłek dla opiekunów oraz specjalny zasiłek opiekuńczy - w 2020 roku opłacono składkę dla 28 osób pobierających świadczenia opiekuńcze na ogólną kwotę 25.206,44 zł.

Średnia liczba rodzin korzystających ze świadczenia wychowawczego.
Dane za rok 2019 dotyczą okresu od stycznia do czerwca.

Rok	Liczba rodzin
2018	1 038
2019	1 036

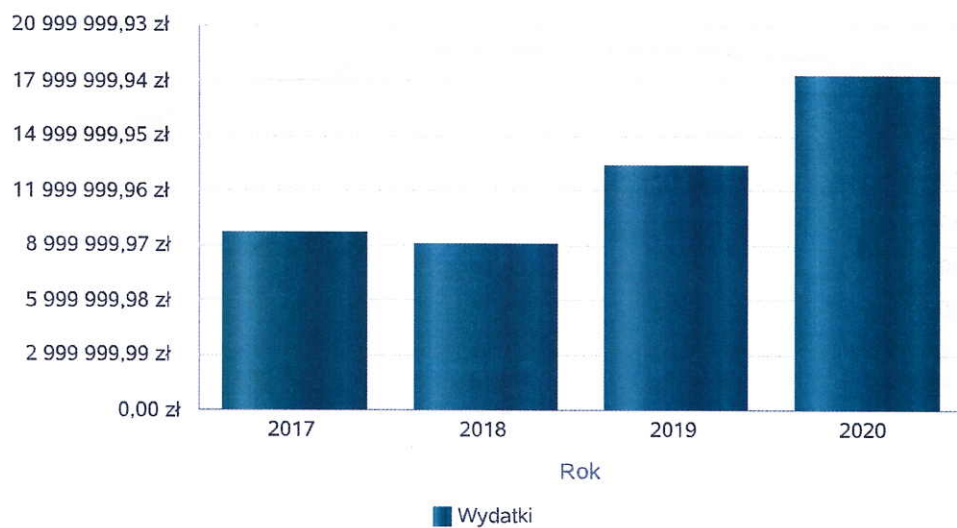
Średnia liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych

Świadczenie wychowawcze - kwota świadczeń.

Rok	Wydatki
2017	9 717 278,00 zł
2018	9 013 297,00 zł
2019	13 336 179,00 zł
2020	18 250 566,00 zł

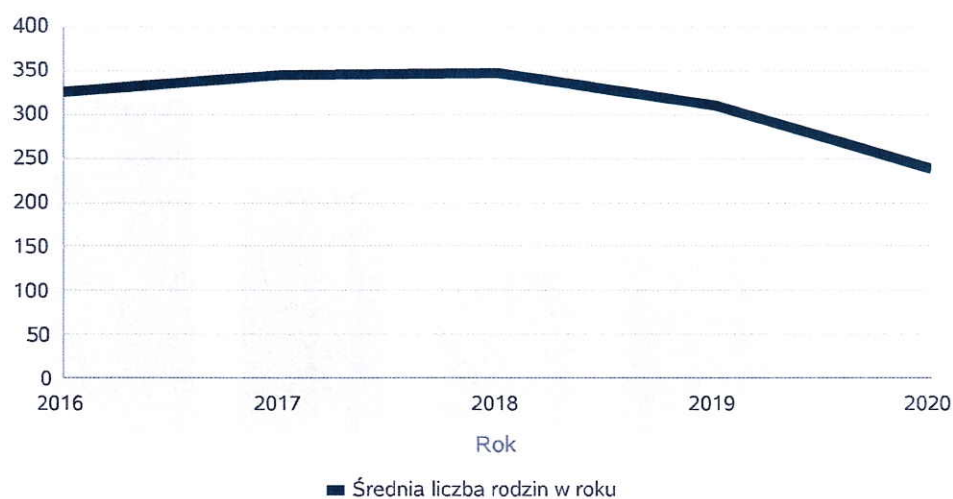
Świadczenie wychowawcze - kwota świadczeń

Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka.

	Liczba rodzin				
	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami	325	344	346	311	238

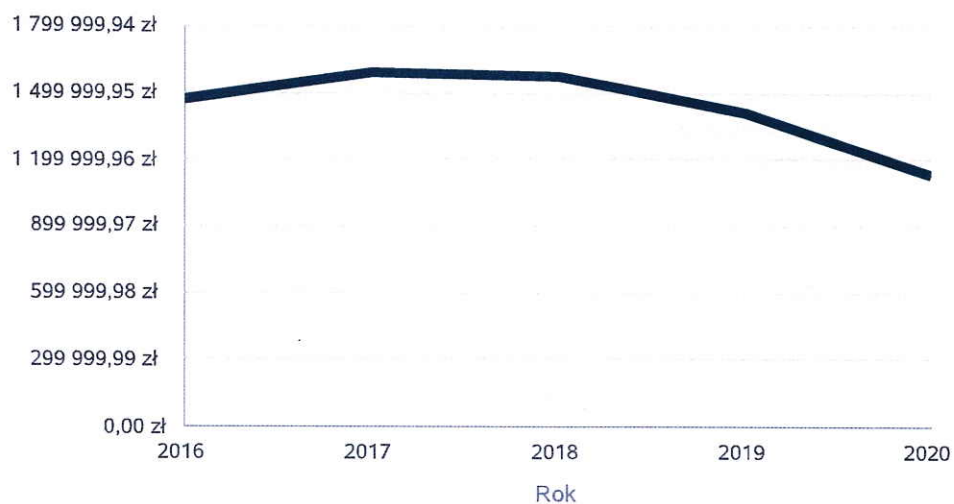
Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami

Kwotę zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami ogółem wypłaconych w ciągu roku.

Rok	Kwota
2016	1 473 081,69 zł
2017	1 595 393,53 zł
2018	1 575 827,58 zł
2019	1 411 301,54 zł
2020	1 132 846,71 zł

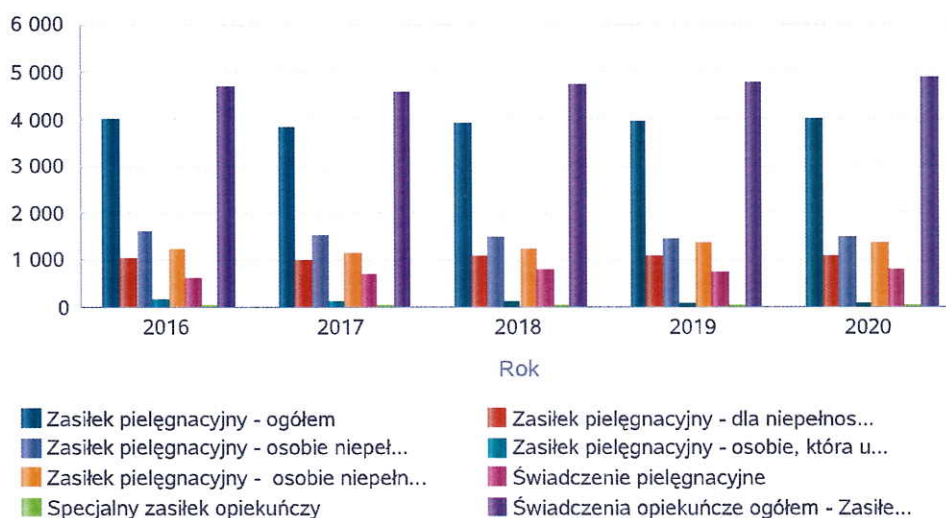
Kwota zasiłków rodzinnych wraz dodatkami oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka

Liczba świadczeń: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka, dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłek pielęgnacyjny dla osób, które ukończyły 75 lat, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna.

Świadczenia opiekuńcze	Liczba świadczeń				
	2016	2017	2018	2019	2020
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	4 004	3 822	3 908	3 966	4 002
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	1 018	988	1 065	1 079	1 069
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	1 578	1 511	1 493	1 443	1 476
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	181	157	130	100	92
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	1 227	1 166	1 220	1 344	1 365
Świadczenie pielęgnacyjne	620	689	767	733	804
Specjalny zasiłek opiekuńczy	62	61	55	51	72
Świadczenia opiekuńcze ogółem - Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	4 686	4 572	4 730	4 750	4 878

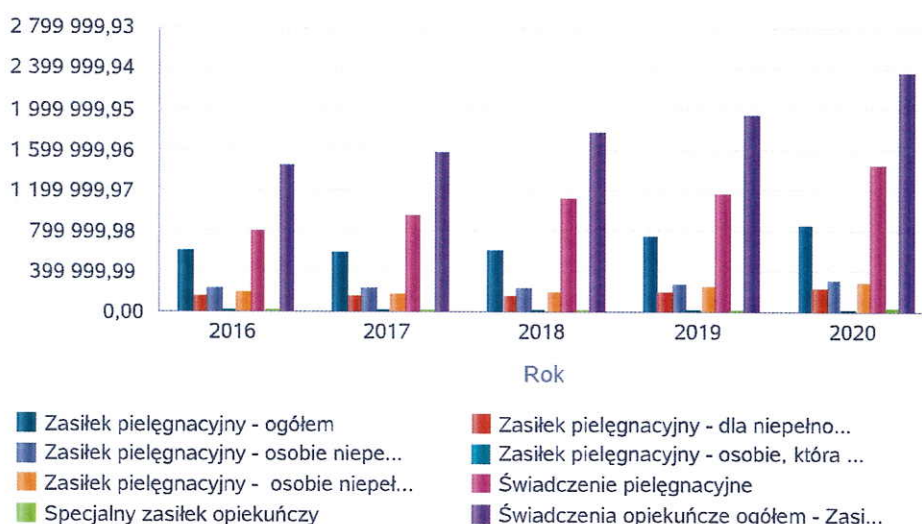
Liczba świadczeń

Kwota świadczeń: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka, dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłek pielęgnacyjny dla osób które ukończyły 75 lat, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna.

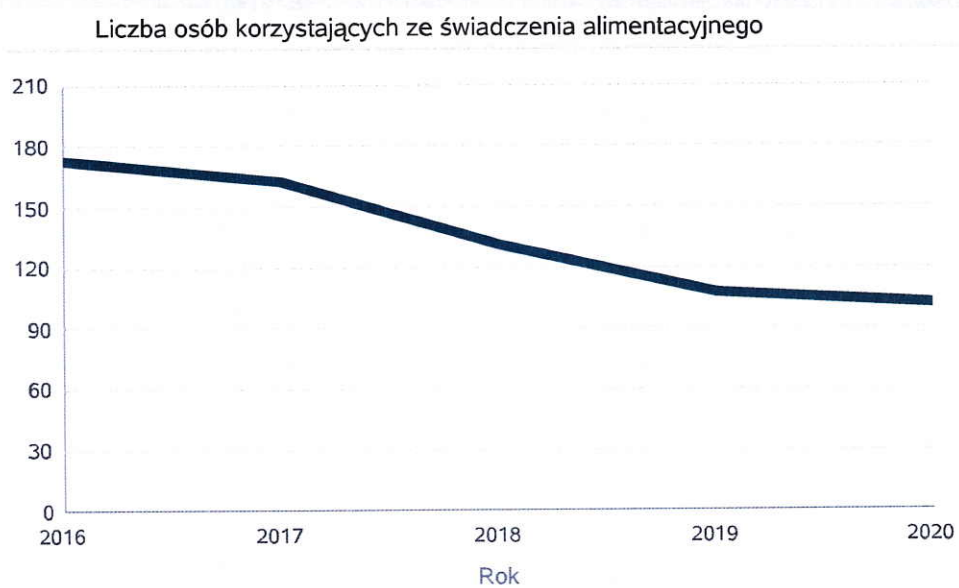
Świadczenia opiekuńcze	Kwota świadczeń				
	2016	2017	2018	2019	2020
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	612 612,00	584 766,00	617 342,00	751 393,00	863 257,00
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	155 754,00	151 164,00	167 878,00	204 299,00	230 419,00
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	241 434,00	231 183,00	235 750,00	273 376,00	318 454,00
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	27 693,00	24 021,00	20 456,00	18 882,00	19 857,00
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	187 731,00	178 398,00	193 258,00	254 836,00	294 527,00
Świadczenie pielęgnacyjne	800 985,00	961 349,00	1 126 104,00	1 152 554,00	1 448 784,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	32 240,00	31 066,00	29 400,00	31 620,00	44 640,00
Świadczenia opiekuńcze ogółem - Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	1 445 837,00	1 577 181,00	1 772 846,00	1 935 567,00	2 356 681,00

Kwota świadczeń

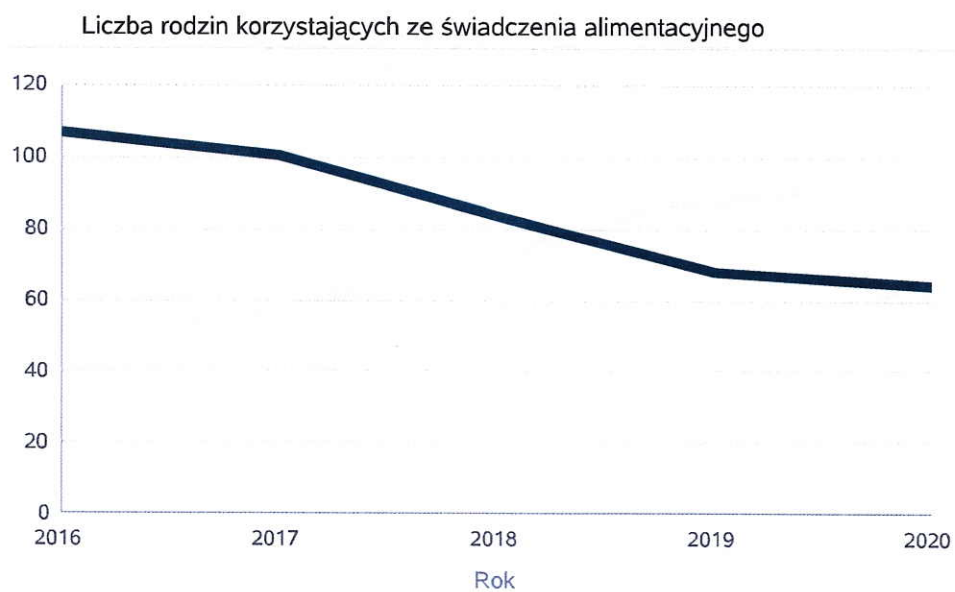
Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach.

	Liczba osób				
	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	173	162	131	108	102

Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach.

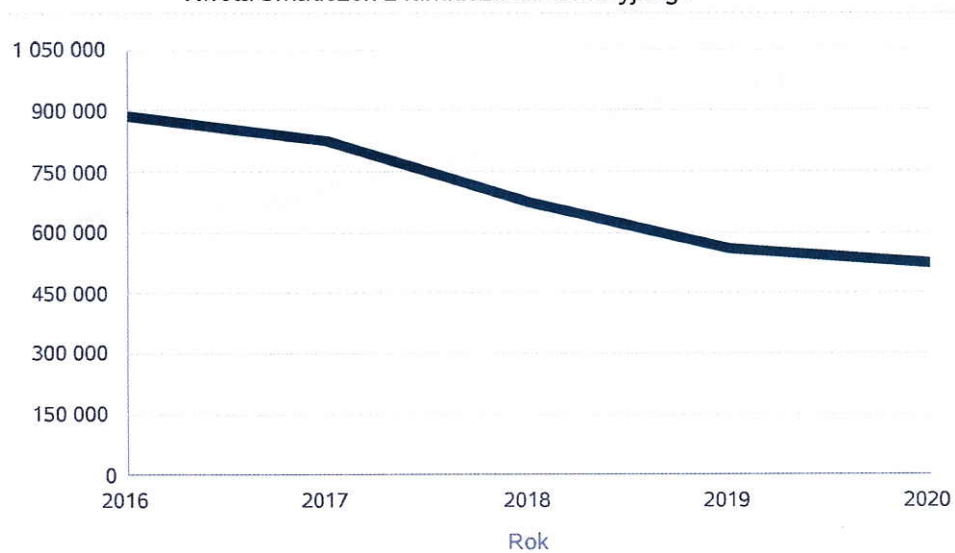
	Liczba rodzin				
	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	107	100	83	68	64

Kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych latach [w zł].

	Kwota				
	2016	2017	2018	2019	2020
Ogólna kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego	889 280	828 580	673 580	558 315	524 755

Kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego

INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny 2020	Prognoza 2021
DODATKI MIESZKANIOWE				
Liczba gospodarstw domowych	1	162	131	131
Kwota świadczeń w złotych	2	286 741	258 815	258 815
DODATKI ENERGETYCZNE				
Liczba gospodarstw domowych	3	71	54	54
Kwota świadczeń w złotych	4	8 281	6 427	6 427

5. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

Na terenie gminy Solec Kujawski funkcjonują 3 ośrodki wsparcia dziennego, jakimi są Środowiskowy Dom Samopomocy, Warsztat Terapii Zajęciowej (działający przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej) oraz Klub Samopomocy utworzony w 2020 roku w ramach projektu współfinansowanego ze środków EFS pn.: 'Między nami aktywnymi Seniorami'.

ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY

Środowiskowy Dom Samopomocy jest placówką dziennego pobytu dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Dom jest typu ABC, co oznacza:

A – dla osób przewlekle chorych psychicznie,

B – dla osób upośledzonych umysłowo,

C – dla osób wykazujących inne przewlekle zaburzenia czynności psychicznych. Głównym celem jego działalności jest podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną jak najbardziej samodzielnego życia. Działalność Domu jest ukierunkowana na pomoc w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i rozwiązywaniu codziennych problemów osób w nim przebywających poprzez różnego rodzaju formy aktywizacji.

WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ PRZY MIEJSKO-GMINNYM OŚRODKU POMOCY SPOŁECZNEJ W SOLCU KUJAWSKIM

Warsztat Terapii Zajęciowej jest placówką dziennego pobytu. W 2020 roku uczęszczało do niej 30 osób o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. Warsztat realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej zmierzające do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności, niezbędnych do prowadzenia przez osobę niepełnosprawną niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia – na miarę swoich indywidualnych możliwości oraz umożliwiające powrót na rynek pracy. Rehabilitacja prowadzona była w sześciu pracowniach: stolarskiej, krawieckiej, technik biurowych, rękodzieła, pracowni gospodarstwa domowego oraz pracowni rzemiosła twórczego. Poza zajęciami, w pracowniach odbywa się również rehabilitacja ruchowa w postaci zajęć indywidualnych i grupowych oraz spotkania z psychologiem (grupy spotkaniowo-treningowe, mające na celu kształtowanie postaw, tolerancji wobec innych, empatii, wrażliwości interpersonalnej, emocjonalnej i intelektualnej) oraz indywidualne wsparcie psychologa.

KLUB SAMOPOMOCY

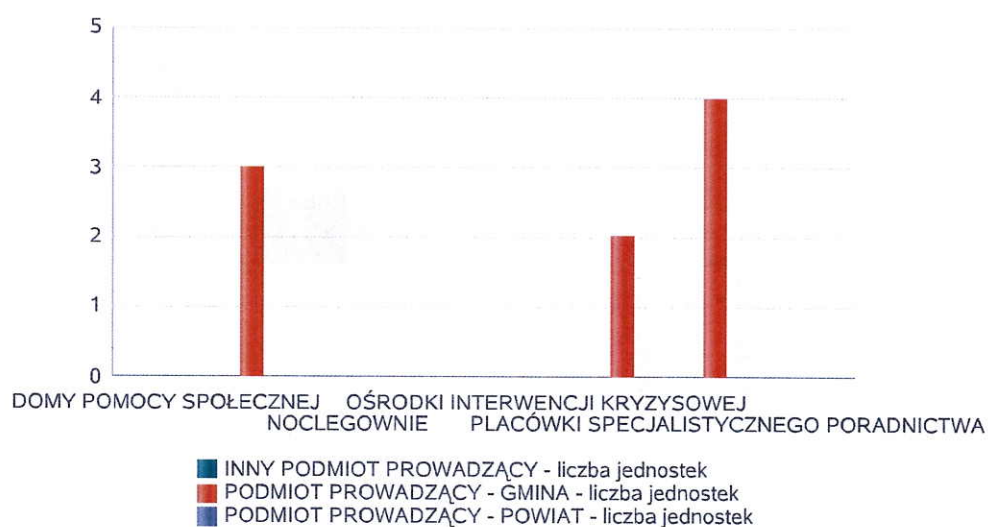
Od 1 września 2020 roku łącznie 16 osób zostało objętych wsparciem w ramach zajęć w Klubie Samopomocy utworzonym w zrewitalizowanym budynku przy Placu Jana Pawła II 4. Zajęcia w placówce odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach 9.00 – 13.00. Każdy z uczestników ma możliwość skorzystania z przywiezienia, jak i odwiezienia do/z placówki, a także ma zapewniony ciepły posiłek w trakcie zajęć. W ramach działalności Klubu do dyspozycji uczestników jest sala ogólna, sala rehabilitacyjna oraz pomieszczenie z w pełni wyposażonym

aneksem kuchennym. Uczestnicy klubu mogą skorzystać ze wsparcia terapeuty zajęciowego, fizjoterapeuty, psychologa oraz opiekunki środowiskowej, którzy zatrudnieni zostali w ramach projektu.

Liczba jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym w podziale na instytucję prowadząc w 2020 roku

Jednostka	INNY PODMIOT PROWADZĄCY - liczba jednostek	PODMIOT PROWADZĄCY - GMINA - liczba jednostek	PODMIOT PROWADZĄCY - POWIAT - liczba jednostek
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	0	0	0
MIESZKANIA CHRONIONE	0	3	0
NOCLEGOWNIE	0	0	0
OGRZEWALNIE	0	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ	0	0	0
OŚRODKI WSPARCIA	0	2	0
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA	0	4	0
RODZINNE DOMY POMOCY	0	0	0

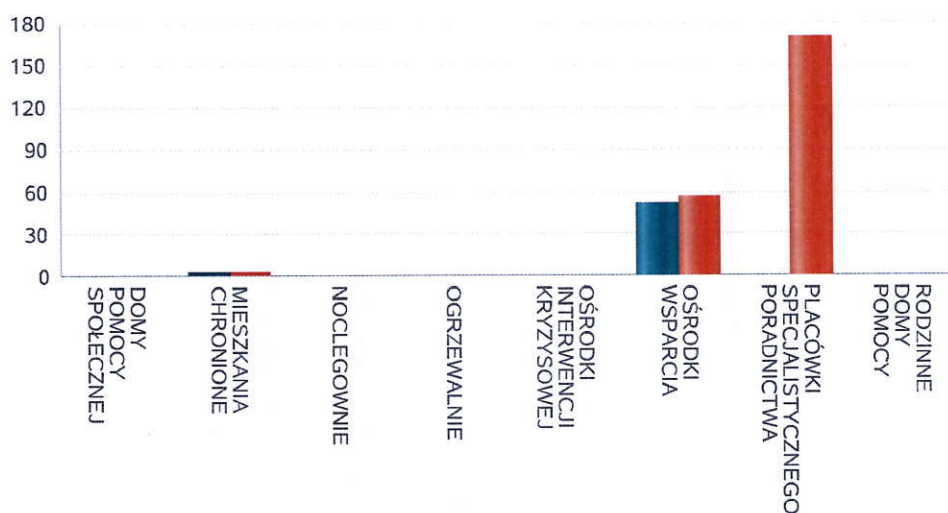
Liczba jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej

Liczba miejsc w jednostkach organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym w 2020 roku.

Rodzaj placówki	liczba miejsc	liczba osób korzystających
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	0	0
MIESZKANIA CHRONIONE	3	3
NOCLEGOWNIE	0	0
OGRZEWALNIE	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ		0
OŚRODKI WSPARCIA	52	56
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA		169
RODZINNE DOMY POMOCY	0	0

Liczba miejsc w jednostkach organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym

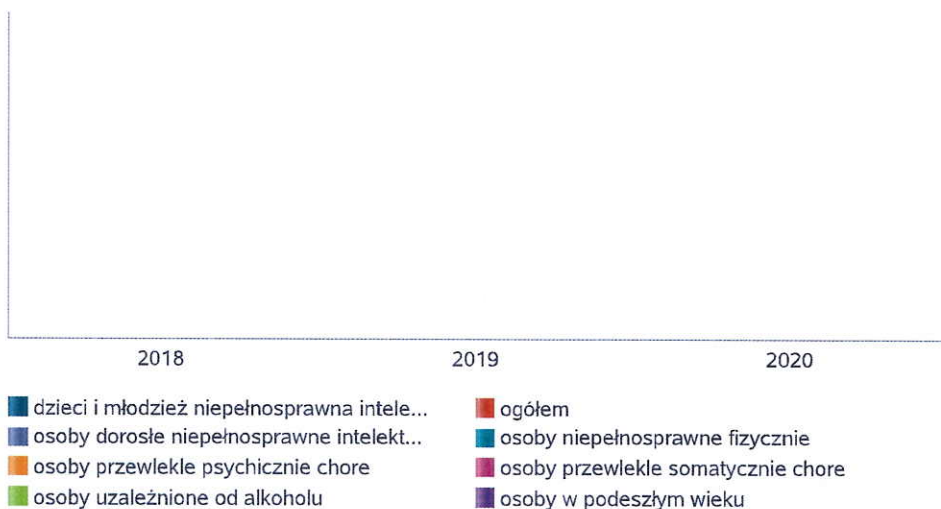

Nasycenie usługami w DPS.

Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób umieszczonych w DPS pomnożony przez 100 do sumy liczby osób umieszczonych w DPS i liczby oczekujących.

Grupa osób	Wskaźnik nasycenia usługami w DPS-ach wyrażony w %		
	2018	2019	2020
ogółem			
osoby w podeszłym wieku			
osoby przewlekłe somatycznie chore			
osoby przewlekłe psychicznie chore			
osoby dorosłe niepełnosprawne intelektualnie			
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie			
osoby niepełnosprawne fizycznie			
osoby uzależnione od alkoholu			

Nasycenie usługami w DPS-ach

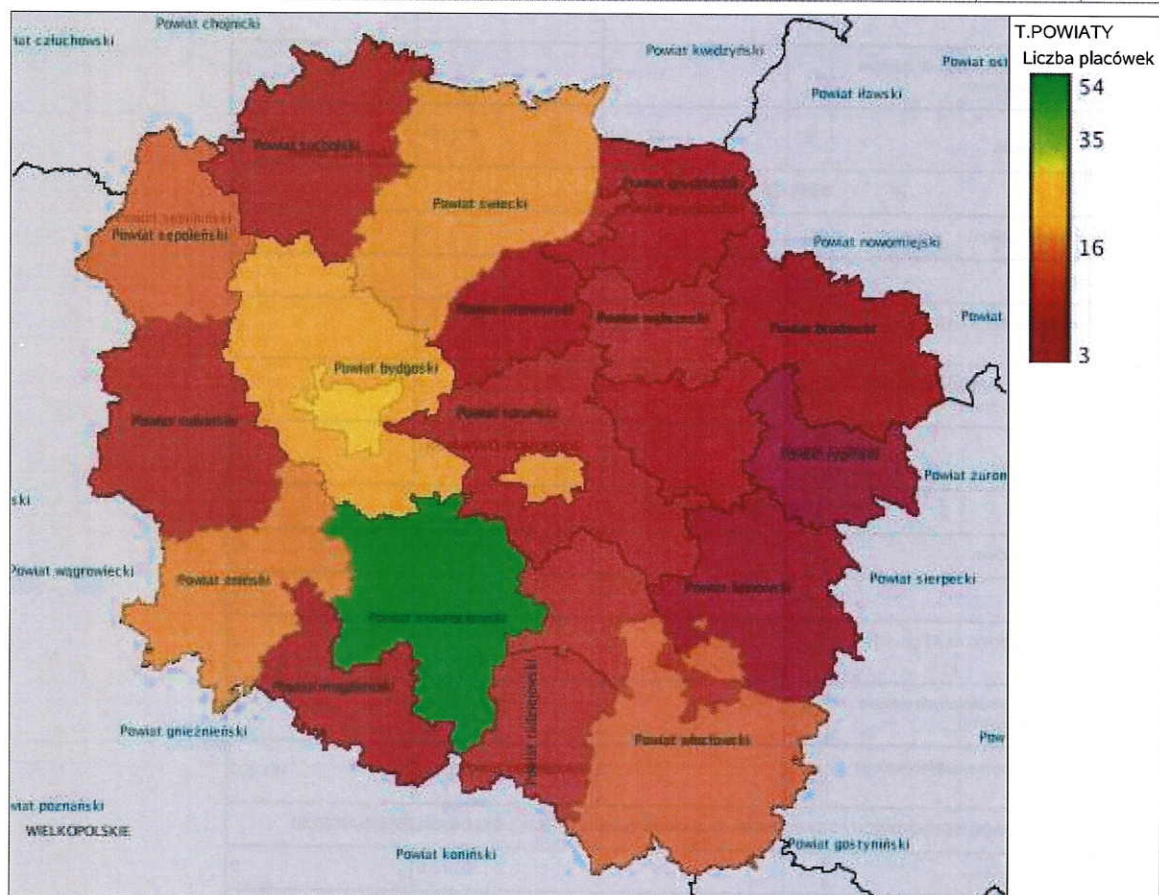

Rozmieszczenie jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym w 2020 roku .

Powiat	Ogółem	DOMY POMOCY SPOŁ.	MIESZKA - NIA CHRO - NIONE	NOCLE - GOWNIE	OGRZE - WALNIE	OŚRODKI INTER - WENCJI KRYZY - SOWEJ	OŚRODKI WSPAR - CIA	PLAC. SPEC. PORAD.	RODZINNE DOMY POMOCY
Powiat aleksandrowski	9	0	0	0	0	0	5	4	0
Powiat brodnicki	4	0	0	0	0	0	4	0	0
Powiat bydgoski	24	0	4	0	0	0	10	10	0
Powiat chełmiński	3	0	2	0	0	0	1	0	0
Powiat golubsko-dobrzyński	5	0	0	0	0	0	0	5	0
Powiat grudziądzki	7	0	0	0	0	0	5	2	0
Powiat inowrocławski	48	0	34	0	0	0	10	4	0
Powiat lipnowski	4	0	0	0	0	0	2	2	0
Powiat m. Bydgoszcz	24	0	8	1	0	0	14	1	0
Powiat m. Grudziądz	8	0	0	1	1	0	5	1	0
Powiat m. Toruń	23	0	10	1	0	0	11	1	0
Powiat m. Włocławek	6	0	2	0	0	0	3	1	0
Powiat mogileński	5	0	0	0	0	0	4	1	0
Powiat nakielski	6	0	0	0	0	0	2	4	0
Powiat radziejowski	9	0	2	0	0	0	3	4	0
Powiat rypiński	1	0	0	0	0	0	1	0	0
Powiat sępoleński	11	0	3	0	0	0	4	4	0
Powiat toruński	4	0	0	0	0	0	4	0	0
Powiat tucholski	7	0	0	0	0	0	6	1	0
Powiat wąbrzeski	7	0	1	0	0	0	2	4	0
Powiat włocławski	12	0	0	0	0	0	9	3	0
Powiat świecki	20	0	1	0	1	0	9	9	0
Powiat żniński	17	0	1	0	0	0	10	6	0

Powiat	Ogółem	DOMY POMOCY SPOŁ.	MIESZKA - NIA CHRO - NIONE	NOCLE - GOWNIE	OGRZE - WALNIE	OŚRODKI INTER - WENCJI KRYZY - SOWEJ	OŚRODKI WSPAR - CIA	PLAC. SPEC. PORAD.	RODZINNE DOMY POMOCY
Powiat aleksandrowski	4	2	0	0	0	0	1	1	
Powiat brodnicki	3	1	0	0	0	0	1	1	
Powiat bydgoski	3	2	0	0	0	0	0	1	
Powiat chełmiński	5	2	0	0	0	1	1	1	
Powiat golubsko-dobrzyński	4	1	0	0	0	0	2	1	
Powiat grudziądzki	1	0	0	0	0	0	0	1	
Powiat inowrocławski	6	5	0	0	0	1	0	0	
Powiat lipnowski	1	1	0	0	0	0	0	0	
Powiat m. Bydgoszcz	6	3	3	0	0	0	0	0	

Powiat	Ogółem	DOMY POMOCY SPOŁ.	MIESZKA - NIA CHRO - NIONE	NOCLE - GOWNIE	OGRZE - WALNIE	OŚRODKI INTER - WENCJI KRYZY - SOWEJ	OŚRODKI WSPAR - CIA	PLAC. SPEC. PORAD.	RODZINNE DOMY POMOCY
Powiat m. Grudziądz	3	1	2	0	0	0	0	0	
Powiat m. Toruń	3	2	0	0	0	0	1	0	
Powiat m. Włocławek	6	2	0	0	1	0	3	0	
Powiat mogileński	3	1	1	0	0	0	0	1	
Powiat nakielski	5	1	2	0	0	0	1	1	
Powiat radziejowski	3	1	0	0	0	0	1	1	
Powiat rypiński	2	1	0	0	0	0	0	1	
Powiat sępoleński	8	3	4	0	0	0	0	1	
Powiat toruński	7	4	0	0	0	0	2	1	
Powiat tucholski	3	1	0	0	0	0	0	2	
Powiat wąbrzeski	4	1	0	0	0	1	2	0	
Powiat włocławski	7	5	0	0	0	0	1	1	
Powiat świecki	5	3	0	0	0	1	0	1	
Powiat żniński	6	3	0	0	0	0	2	1	

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny 2020	Prognoza 2021
OŚRODKI WSPARCIA - OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	X	52	52
Liczba osób korzystających	2	X	56	56
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	X	5	4
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	X	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	X	18	18
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	6	X	1 035 106	943 002
W TYM (wiersze 7-27):				
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	7	35	37	37
Liczba osób korzystających	8	39	37	39
Liczba osób umieszczonych	9	2	3	2
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	10	1	2	1
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	13	13	13
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	12	822 983	919 084	778 100
DZIENNE DOMY POMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	0	0	0
Liczba osób korzystających	14	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	15	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	17	0	0	0
KLUBY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	18	0	15	15
Liczba osób korzystających	19	0	16	15
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	20	0	2	2
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	5	5
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	116 022	164 902
SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH I SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH Z USŁUGAMI OPIEKUŃCZYMI				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	X	0	0
Liczba osób korzystających	24	X	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	25	X	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	26	X	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	27	X	0	0
OGRZEWALNIE				

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny 2020	Prognoza 2021
Liczba miejsc w placówkach ogółem	28	0	0	0
Liczba osób korzystających	29	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	30	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	31	0	0	0
NOCLEGOWNIE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	32	0	0	0
Liczba osób korzystających	33	0	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	34	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	35	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	36	0	0	0

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA (c.d.)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny 2020	Prognoza 2021
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	0	0	
Liczba osób korzystających	2	0	0	0
Liczba osób umieszczonych	3	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	7	0	0	0
MIESZKANIA CHRONIONE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	8	0	3	3
Liczba osób korzystających	9	0	3	3
Liczba osób umieszczonych	10	0	3	3
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	12	0	4	3
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	13	0	71 367	115 853
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	14	0	0	0
Liczba osób korzystających	15	0	0	0
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA				
Liczba osób korzystających	16	245	169	210
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	17	6	8	5
Roczny koszt prowadzenia	18	57 036	46 340	61 050

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny 2020	Prognoza 2021
i utrzymania placówek (w złotych)				
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	19	0	0	0
Liczba osób korzystających	20	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	0	0	0
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	X	X	X
Liczba osób korzystających	24	X	X	X
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	25	X	X	X
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	26	X	X	X
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	27	X	X	X
Liczba osób korzystających	28	X	X	X
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	29	X	X	X
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	30	X	X	X
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	31	0	0	0
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	32	0	0	0
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	33	30	30	30
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	34	12	12	12
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	35	624 800	687 813	723 200
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	36	0	0	0

INNE INSTYTUCJE POMOCY I WSPARCIA

Rodzaj instytucji	Wyszczególnienie		Rok 2019	Rok oceny 2020	Prognoza 2021
Spółdzielnie socjalne dla których JST jest założycielem lub członkiem	Liczba spółdzielni socjalnych	1	0	0	0
	Liczba osób korzystających / uczestników	2	0	0	0
	Kadra spółdzielni socjalnych - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	0	0	0
Liczba organizacji pozarządowych w obszarze włączenia społecznego działających na terenie JST	4		2	2	2

6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

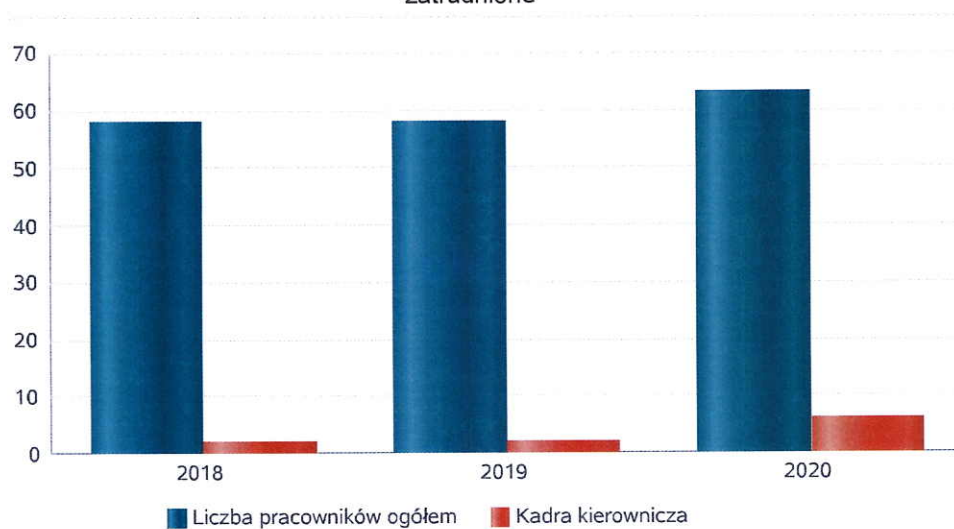
Według stanu na 31.12.2020 r. w Ośrodku w Solcu Kujawskim zatrudnionych było 60 osób, w tym w Warsztacie Terapii Zajęciowej – 11 osób i 6 osób w sekcji świadczeń rodzinnych i spraw alimentacyjnych oraz świadczeń wychowawczych.

Ośrodek spełnia warunki ustawy dot. pracowników socjalnych. Na dzień 31.12.2020 roku zatrudnionych było 10 pracowników zajmujących się pracą socjalną (5 pracowników socjalnych oraz 5 głównych specjalistów będących jednocześnie pracownikiem socjalnym).

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - osoby zatrudnione.

Zatrudnieni	Liczba osób		
	2018	2019	2020
Ogółem we wszystkich rodzajach placówek	56	56	57
Kierownicy, dyrektorzy, zastępcy	2	2	6

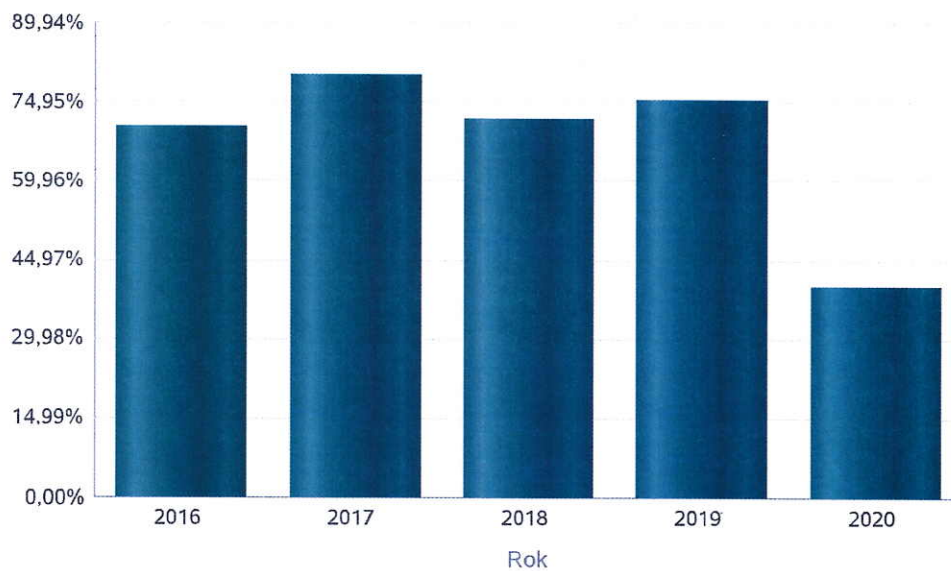
Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - osoby zatrudnione

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby pracowników socjalnych posiadających specjalizację I lub II stopnia w zawodzie pracownik socjalny do liczby wszystkich pracowników socjalnych.

Rok	Wskaźnik
2016	70,00%
2017	80,00%
2018	71,43%
2019	75,00%
2020	40,00%

Czy ośrodek spełnia ustawowy warunek 1 pracownik socjalny na 2000 osób lub 1 pracownik socjalny na 50 rodzin korzystających z pracy socjalnej i czy zatrudnia co najmniej 3 pracowników socjalnych.

Rok	Czy spełniony warunek ustawowy dot. pracowników socjalnych	Liczba mieszkańców wg GUS	Liczba rodzin w gminie korzystająca z pracy socjalnej	Liczba pracowników socjalnych
2016	Tak	16 813	353	9
2017	Tak	16 845	593	9
2018	Tak	16 830	599	12
2019	Tak	16 814	536	11
2020	Nie	16 795	500	5

6.1. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej

W 2020 roku głównym partnerem Ośrodka była Grupa Ratownictwa Specjalistycznego - Organizacja Proobronna „BIZON” im. gen. Augusta Emila Fieldorfa oraz Stowarzyszenie Wspierania Rodzin. Pomocą wolontariuszy objęto około 100 osób.

Wolontariusze do marca 2020 roku pomagali dzieciom w świetlicy w odrabianiu zadań domowych, grali z nimi w gry i aktywnie spędzali czas.

Od listopada 2020 roku Grupa Ratownictwa Specjalistycznego - Organizacja Proobronna „BIZON” im. gen. Augusta Emila Fieldorfa we współpracy z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Solcu Kujawskim realizowała program rządowy „Wspieraj Seniora”, w ramach którego wolontariusze w związku z pandemią robili zakupy osobom starszym i dowozili je do ich miejsca zamieszkania, w celu zmniejszenia ryzyka zachorowania przez te osoby na koronawirusa COVID-19.

W 2020 roku podpisano łącznie **17 porozumień z wolontariuszami.**

6.2. Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej

Struktura Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Solcu Kujawskim wraz z ilością etatów w sekcji:

- Dyrektor - 1 et.;
- Zastępca dyrektora ds. pracy socjalnej i świadczeń - 1 et.;
- Zastępca dyrektora ds. usług pomocy społecznej - 1 et.;
- Sekcja ekonomiczna - 2,7 et.;
- Sekcja administracyjna i świadczeń społecznych - 7,625 et.;
- Sekcja usług opiekuńczych - 18,875 et.;
- Sekcja usług pomocy społecznej - 5 et.;
- Sekcja pracy socjalnej i świadczeń - 8,5 et.;
- Stanowisko ds. zamówień publicznych - 0,5 et.;
- Samodzielne stanowisko ds. kadr i płac - 1 et.;
- Samodzielne stanowisko - specjalista ds. bezpieczeństwa danych - 0,125 et.;
- Podmioty nadzorowane - 1,055 et.;
- Sekcja świadczeń rodzinnych i spraw alimentacyjnych oraz świadczeń wychowawczych - 6 et.;
- Warsztat Terapii Zajęciowej - 9,75 et.;
- Klub Samopomocy 'Stokrotka' - 1,75 et.

7. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego

W gminie Solec Kujawski środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły w 2020 roku 34.881.523,00 zł. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego wzrósł o 8.927.245,00 zł. (co stanowi wzrost o 25,59 p.p. w stosunku do 2019 roku).

1. **Dział 851 - Ochrona zdrowia** wydatkowano 202.520,00 zł. co stanowi 0,58% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej.
2. **Dział 852 - Pomoc społeczna** wydatkowano 9.740.393,00 zł. co stanowi 27,93% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej.
3. **Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej** wydatkowano 391.890,00 zł. co stanowi 1,13% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej.
4. **Dział 854 - Edukacja i opieka wychowawcza** wydatkowano 99.991,00zł. co stanowi 0,29% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej.
5. **Dział 855 – Rodzina** wydatkowano 24.446.729,00zł. co stanowi 70,09 % ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej.

Najwięcej środków wydano na następujące pozycje budżetowe:

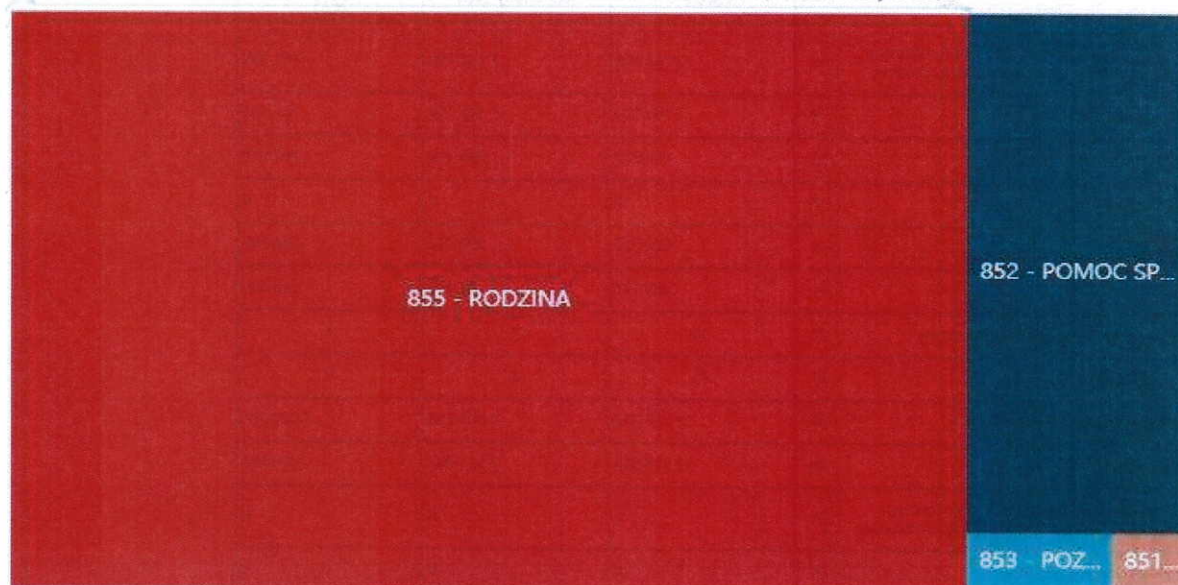
1. **Świadczenia wychowawcze** - 18.403.888,00 zł co stanowi 52,77% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej.
2. **Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego** - 4.893.978,00 zł co stanowi 14,03% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej.
3. **Ośrodek Pomocy Społecznej** - 2.891.938,00 zł co stanowi 8,29% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej.

W gminie nie funkcjonuje Centrum Integracji Społecznej, a środki, które zostały wydatkowane w dziale 85232 dotyczyły rewitalizacji społeczno-gospodarczej, tj. przebudowy budynku przy Placu Jana Pawła II 4 oraz jego termomodernizacji w związku z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta i Gminy Solec Kujawski na lata 2016-2023.

WYDATKI W OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTKACH SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

WYDATKI W OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W OPS / PCPR

- 855 - RODZINA
- 852 - POMOC SPOŁECZNA
- 853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ
- 851 - OCHRONA ZDROWIA
- 854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA

**ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO
ZADANIA WŁASNE I ZADANIA ZLECONE - w złotych**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny 2020	Prognoza 2021
OGÓŁEM				
OGÓŁEM (działy)	1	25 954 278	34 881 523	28 279 238
W tym: w budżecie OPS/PCPR	2	24 292 155	29 967 272	26 025 611
851 - OCHRONA ZDROWIA				
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	3	17 368	2 460	21 130
w tym: w budżecie OPS / PCPR	4	17 368	2 460	21 130
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5	296 923	200 060	317 129
w tym: w budżecie OPS / PCPR	6	271 621	187 913	301 346
852 - POMOC SPOŁECZNA				
85202 - Domy pomocy społecznej	7	342 370	360 896	473 722
w tym: w budżecie OPS / PCPR	8	342 370	360 896	473 722
85203 - Ośrodki Wsparcia	9	822 974	1 011 432	778 100
w tym: w budżecie OPS / PCPR	10	0	0	0
85205 - Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	11	10 456	6 282	11 641
w tym: w budżecie OPS / PCPR	12	10 456	6 282	11 641
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	13	24 275	25 206	25 700
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	24 275	25 206	25 700

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny 2020	Prognoza 2021
85214 - Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	15	1 100 083	1 154 188	781 359
w tym: w budżecie OPS	16	1 100 083	1 154 188	781 359
85215 - Dodatki mieszkaniowe	17	294 818	265 370	282 618
w tym: w budżecie OPS	18	0	0	0
85216 - Zasiłki stałe	19	285 137	302 472	286 800
w tym: w budżecie OPS	20	285 137	302 472	286 800
85218 - Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie	21	X	X	X
w tym: w budżecie PCPR	22	X	X	X
85219 - Ośrodki Pomocy Społecznej	23	2 523 319	2 891 938	3 000 536
w tym: w budżecie OPS	24	2 523 319	2 891 938	3 000 536
85220 - Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	25	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	26	0	0	0
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	27	90 441	62 254	59 271
w tym: w budżecie OPS / PCPR	28	90 441	62 254	59 271
85230 - Pomoc w zakresie dożywiania	29	273 805	275 233	278 500
w tym: w budżecie OPS	30	273 805	275 233	278 500
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	31	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	32	0	0	0
W tym (z wiersza 31): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	33	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	34	0	0	0
85232 - Centra Integracji Społecznej	35	0	2 262 376	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	36	0	0	0
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	37	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	38	0	0	0
85295 - Pozostała działalność	39	74 416	1 122 746	1 066 237
w tym: w budżecie OPS / PCPR	40	0	3 205	26 241
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ				
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	41	81 920	77 781	72 320
w tym: w budżecie OPS / PCPR	42	81 920	77 781	72 320
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	43	0	0	0
w tym: w budżecie dyspozycji OPS / PCPR	44	0	0	0
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	45	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	46	0	0	0
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	47	73 808	314 109	330 301
w tym: w budżecie OPS / PCPR	48	33 948	301 265	330 301
854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA				
85415 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	49	117 653	84 491	87 130

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2019	Rok oceny 2020	Prognoza 2021
w tym: w budżecie OPS / PCPR	50	0	0	0
85416 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	51	32 300	15 500	50 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	52	0	0	0
855 - RODZINA				
85501 - Świadczenie wychowawcze	53	13 506 624	18 403 888	15 263 600
w tym: w budżecie OPS / PCPR	54	13 506 624	18 403 888	15 263 600
85502 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	55	4 719 073	4 893 978	4 131 476
w tym: w budżecie OPS / PCPR	56	4 719 073	4 893 978	4 131 476
85504 - Wspieranie rodziny	57	762 772	747 504	704 190
w tym: w budżecie OPS / PCPR	58	762 772	747 504	704 190
85505 - Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	59	254 800	130 550	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	60	0	0	0
85506 - Tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych	61	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	62	0	0	0
85507 - Dzienni opiekunowie	63	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	64	0	0	0
85508 - Rodziny zastępcze	65	76 823	103 401	135 074
w tym: w budżecie OPS / PCPR	66	76 823	103 401	135 074
85510 - Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	67	136 953	126 005	100 104
w tym: w budżecie OPS / PCPR	68	136 953	126 005	100 104
85513 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	69	35 167	41 403	22 300
w tym: w budżecie OPS / PCPR	70	35 167	41 403	22 300
85514 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby przebywające na urlopach wychowawczych, za osoby zatrudnione jako nianie oraz za osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem	71	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	72	0	0	0
85578 Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	73	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	74	0	0	0

8. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

W 2020 roku w Ośrodku realizowane były 3 projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej: „Nowa jakość życia osób starszych niesamodzielnych lub niepełnosprawnych”, „Między nami aktywnymi Seniorami” oraz „Aktywni wykwalifikowani”.

„Nowa jakość życia osób starszych niesamodzielnych lub niepełnosprawnych”

Od 1 listopada 2018 roku do 31 maja 2021 roku Ośrodek realizuje projekt pn.: „Nowa jakość życia osób starszych niesamodzielnych lub niepełnosprawnych”, który współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014-2020 w ramach Osi priorytetowej 9. Solidarne społeczeństwo, Działanie

9.1 Włączenie społeczne i rozwój usług opiekuńczych w ramach ZIT, Poddziałanie 9.1.2 Rozwój usług opiekuńczych w ramach ZIT.

Celem projektu jest zwiększenie dostępności usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych dla 15 osób, utworzenie

3 mieszkań chronionych wspieranych i objęcie wsparciem 12 opiekunów faktycznych osób zależnych zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym z terenu Gminy Solec Kujawski.

Udział w projekcie jest bezpłatny, a całkowita wartość projektu wynosi 257.339,00 zł, z czego wkład UE wynosi 85%. Projekt, którego realizacja rozłożona jest na 30 miesięcy, składa się z trzech kluczowych zadań.

Zadanie 1

W 2020 roku zakończono realizację wsparcia dla I grupy uczestników, którzy objęci byli wsparciem fizjoterapeuty w miejscu zamieszkania. Od 1 marca 2020 roku do 31 maja 2021 roku 6 kolejnych uczestników zostało zdiagnozowanych przez lekarza odnośnie wskazań i zakresu wsparcia w ramach usług fizjoterapeuty, opracowano dla nich indywidualny plan wsparcia przez fizjoterapeutę. Wsparcie fizjoterapeuty dostępne jest przez 7 dni w tygodniu przez okres 15 miesięcy. Każdy z uczestników projektu został objęty wsparciem

w wymiarze od 2 do 4 godzin tygodniowo w zależności od wskazań lekarza. Fizjoterapeuta otrzymuje kilometrówkę zgodnie ze stawkami obowiązującymi

w regulaminie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w wymiarze 100 km miesięcznie na dojazd do uczestników projektu. Na potrzeby fizjoterapii został zakupiony specjalistyczny sprzęt - dwukanałowy aparat do elektroterapii

i ultradźwięków, dzięki któremu fizjoterapeuta w domu uczestnika projektu będzie mógł przeprowadzać zarówno zabiegi prądami leczniczymi, jak

i prowadzić elektrodagnostykę, terapię ultradźwiękową i terapię kombinowaną.

Zadanie 2

W okresie sprawozdawczym zakończono wsparcie opiekunów faktycznych, którzy skorzystali ze spotkań z psychologiem, pielęgniarką oraz prawnikiem. Uczestnicy otrzymali wsparcie psychologa oraz pomoc w uzyskaniu informacji umożliwiających poruszanie się po różnych systemach wsparcia, które jest niezbędne dla sprawowania wysokiej jakości opieki, skorzystali z porad pielęgniarki, które ułatwią opiekunom wykonywanie codziennych czynności przy osobie niesamodzielnej lub z niepełnosprawnościami w sposób bardziej profesjonalny i z mniejszym obciążeniem dla zdrowia opiekuna jak oraz porad prawnika, które pomogą w zrozumieniu przepisów i pozwolą na egzekwowanie przysługujących praw.

Zadanie 3

W sierpniu 2020 roku wyposażono 3 mieszkania chronione, w których od września 2020 roku mieszkają 3 osoby (2 mężczyzn i 1 kobieta), które przez okres 9 miesięcy są objęte usługami opiekuńczymi 7 dni w tygodniu po 3 godziny oraz wsparciem psychologa, pracownika socjalnego i opiekuna mieszkań.

„Między nami aktywnymi Seniorami”

Od 4 maja 2020 roku do 31 marca 2021 roku Ośrodek realizuje projekt pn.: „Między nami aktywnymi Seniorami” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014-2020 w ramach Osi priorytetowej 9. Solidarne społeczeństwo, Działanie 9.1 Włączenie społeczne i rozwój usług opiekuńczych

w ramach ZIT, Poddziałanie 9.1.2 Rozwój usług opiekuńczych w ramach ZIT.

Celem projektu jest utworzenie i wyposażenie Klubu Samopomocy w budynku przy Placu Jana Pawła II 4 w Solcu Kujawskim oraz realizowanie w nim wsparcia w ramach środków projektowych przez okres 7 miesięcy dla 15 osób potrzebujących wsparcia

w codziennym funkcjonowaniu. Ponadto projekt obejmuje również rozwój niestacjonarnych specjalistycznych usług opiekuńczych poprzez wsparcie terapeuty zajęciowego i/lub psychologa w miejscu zamieszkania. Tą formą wsparcia mają zostać objęte w sumie 24 osoby potrzebujące wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w dwóch grupach po 12 osób przez 5 miesięcy każda. Udział w projekcie jest bezpłatny, a łączna wartość projektu wynosi 272.277,00 zł, z czego dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej to 231.435,45 zł. Projekt, którego realizacja rozłożona jest na 11 miesięcy, składa się z trzech kluczowych zadań.

Zadanie 1

W okresie sprawozdawczym 25 osób powyżej 60 roku życia otrzymało wsparcie terapeuty zajęciowego oraz psychologa w miejscu zamieszkania. Opracowano dla nich indywidualny plan wsparcia przez terapeutę zajęciowego i psychologa. Wsparcie dostępne jest przez 7 dni w tygodniu przez okres 5 miesięcy. Każdy

z uczestników projektu został objęty wsparciem terapeuty zajęciowego w wymiarze od 4 do 8 godzin miesięcznie, a wsparciem psychologa do 2 godzin miesięcznie. Terapeuta zajęciowy otrzymuje kilometrówkę zgodnie ze stawkami obowiązującymi w regulaminie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w wymiarze 100 km miesięcznie na dojazd do uczestników projektu. Na potrzeby specjalistycznych usług opiekuńczych zostały zakupione materiały do wszechstronnego wspierania percepcji zmysłowej i wsparcia terapeutycznego dla osób starszych.

Zadanie 2

W okresie sprawozdawczym utworzono i w pełni wyposażono Klub Samopomocy, w którym realizowane będzie zadanie III projektu.

Zadanie 3

Od 1 września 2020 roku łącznie 16 osób zostało objętych wsparciem w ramach zajęć w Klubie Samopomocy utworzonym w zrewitalizowanym budynku przy Placu Jana Pawła II 4. Zajęcia w placówce odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach 9.00 – 13.00. Każdy z uczestników ma możliwość skorzystania z przywiezienia, jak i odwiezienia do/z placówki, a także ma zapewniony ciepły posiłek w trakcie zajęć. W ramach działalności Klubu do dyspozycji uczestników jest sala ogólna, sala rehabilitacyjna oraz pomieszczenie z w pełni wyposażonym aneksem kuchennym. Uczestnicy klubu mogą skorzystać ze wsparcia terapeuty zajęciowego, fizjoterapeuty, psychologa oraz opiekunki środowiskowej, którzy zatrudnieni zostali w ramach projektu. W związku z decyzją Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z dnia 20 października 2020 roku zajęcia stacjonarne w Klubie zostały zawieszone z dniem 21 października.

W czasie zawieszenia zajęć pracownicy utrzymywali regularny kontakt telefoniczny z każdym uczestnikiem. Prowadzone były rozmowy wspierające oraz o sprawach codziennych.

Fizjoterapeuta udzielał wsparcia i wskazówek w zakresie rehabilitacji ruchowej w warunkach domowych. Instruował uczestników w jaki sposób można poprawić kondycję fizyczną we własnym zakresie oraz jakimi domowymi sposobami można zapobiegać bądź postępować w zdarzeniach losowych. Zachęcano do większej aktywności fizycznej na świeżym powietrzu (zgodnie z wytycznymi GIS dotyczącymi obostrzeń) oraz ćwiczeń fizycznych z udzieleniem instruktażu prawidłowego wykonywania. Psycholog prowadził szeroko rozumianą pomoc psychologiczną głównie poprzez udzielanie wsparcia emocjonalnego, prowadzenie psychoedukacji oraz pomoc

w ustaleniu konkretnych działań zmierzających do poradzenia sobie z problemem. Udzielał wsparcia w odzyskaniu równowagi emocjonalnej, poczuciu wpływu na swoje życie, opanowaniu konstruktywnych sposobów radzenia sobie ze stresem. Prowadzona była edukacja zdrowotna w związku z zaistniałą sytuacją pandemiczną. Na bieżąco informowano uczestników o obostrzeniach i zasadach funkcjonowania społecznego. Każdy uczestnik mógł liczyć na indywidualne podejście ze strony pracownika. Wsparcie od tego terminu realizowane było w formie zdalnej. Uczestnicy mieli dowożone materiały do samodzielnej pracy oraz byli w stałym kontakcie telefonicznym z pracownikami. Terapeuta zajęciowy przedstawiał uczestnikom alternatywne formy spędzania czasu wolnego z wykorzystaniem umiejętności nabytych w placówce. Przygotowywał i wraz

z opiekunką środowiskową dostarczał im potrzebne materiały do ich realizacji.

„Aktywni wykwalifikowani”

Od 1 października 2020 roku do 31 sierpnia 2021 roku Ośrodek realizuje projekt pn.: „Aktywni wykwalifikowani” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014-2020 w ramach Osi priorytetowej 9. Solidarne społeczeństwo, Działanie 9.1 Włączenie społeczne i rozwój usług opiekuńczych w ramach ZIT, Poddziałanie 9.1.1 Aktywne włączenie społeczne w ramach ZIT. Celem projektu jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu 12 osób z terenu gminy Solec Kujawski poprzez aktywizację społeczną i zawodową oraz realizację Programu Aktywności Lokalnej.

Udział w projekcie jest bezpłatny, a łączna wartość projektu wynosi 144.786,06 zł, z czego dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej to 123.068,15 zł. Projekt, którego realizacja rozłożona jest na 11 miesięcy, składa się z dwóch kluczowych zadań.

Zadanie 1

Realizacja Programu Aktywności Lokalnej, w ramach którego w październiku 2020 roku wyposażono salę szkoleniową i pomieszczenie z aneksem kuchennym, w którym wsparcie otrzymają wszystkie osoby biorące udział w projekcie.

W ramach tego zadania 6 uczestników projektu od listopada 2020 roku objętych zostało pracą socjalną, w ramach której została stworzona indywidualna ścieżka reintegracji dla każdego z nich. Ponadto od listopada 2020 roku raz w miesiącu odbywają się indywidualne spotkania z psychologiem, których celem jest motywowanie do zmiany oraz wsparcie w codziennym rozwiązywaniu problemów. W ramach realizacji zadania zaplanowane są również: warsztaty umiejętności wychowawczych, zajęcia ze specjalistą ds. poprawy wizerunku, grupa samopomocowa, wyjazdy/wyjścia integracyjne uczestników oraz realizacja kursu pierwszej pomocy przedmedycznej. Z uwagi na pandemię koronawirusa działania te będą miały miejsce w zmienionych formach, zgodnych z wytycznymi GIS i MZ w 2021 roku.

Zadanie 2

Aktywizacja społeczna i zawodowa 6 uczestników projektu od listopada 2020 roku objętych zostało pracą socjalną, w ramach której została stworzona indywidualna ścieżka reintegracji dla każdego z nich. Każdy z uczestników tej części projektu otrzyma zasiłki wypłacone zgodnie z ustawą o pomocy społecznej oraz w późniejszym terminie otrzyma stypendium szkoleniowe. W ramach realizacji zadania zaplanowane są również: trening kompetencji i umiejętności społecznej, warsztaty motywujące, wyjazdy/wyjścia integracyjne, poradnictwo zawodowe indywidualne i grupowe oraz kursy zawodowe. Z uwagi na pandemię koronawirusa działania te będą miały miejsce w zmienionych formach, zgodnych z wytycznymi GIS i MZ, w 2021 roku.

9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współpracował z organizacjami pozarządowymi, które działają przy Ośrodku.

W ramach współpracy z organizacjami pozarządowymi pracownicy Ośrodka angażowali się w pisanie i realizację projektów dla ludzi starszych, niepełnosprawnych, a także na rzecz rodzin z dziećmi oraz rodzin, w których występuje przemoc. Efekty współpracy przedstawiono poniżej.

Współpraca ze Stowarzyszeniem Wspierania Rodzin

Stowarzyszenie Wspierania Rodzin, realizuje zadania głównie na rzecz rodzin oraz osób starszych i niepełnosprawnych. Członkowie stowarzyszenia działają na rzecz osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym. W celu realizacji tych zamierzeń pozyskują środki zewnętrzne na realizację zadań statutowych.

Projekt pn.: „Wspieramy Rodzinę”

Celem projektu było m.in.: uświadomienie rodzicom roli rodziny w życiu dzieci i roli rodziców w procesie wychowawczym, poprawa relacji interpersonalnych w rodzinie i zdobycie informacji na temat sposobów rozwiązywania problemów funkcjonujących w rodzinie.

W ramach projektu zorganizowano:

- grupę wsparcia z elementami edukacji
- edukację prawną dla rodziców
- indywidualne wsparcie psychologiczne dla dzieci i rodziców
- zabawę pn.: „Święto Rodziny” w restauracji „Jaskiniowa” w Solcu Kujawskim.

Projekt był zadaniem publicznym finansowanym ze środków Urzędu Miejskiego w Solcu Kujawskim.

Projekt: „Otwórzmy serca – świąteczna pomoc potrzebującym”

W ramach projektu 30 osób starszych, samotnych otrzymało paczki świąteczne oraz ciepły posiłek, które wolontariusze z zachowaniem wszelkich środków ostrożności zawozili im do miejsc zamieszkania.

Projekt współfinansowany był ze środków Urzędu Miejskiego w Solcu Kujawskim.

Wolontariat w MGOPS

W 2020 roku głównym partnerem Ośrodka była *Grupa Ratownictwa Specjalistycznego - Organizacja Proobronna „BIZON” im. gen. Augusta Emila Fieldorfa oraz Stowarzyszenie Wspierania Rodzin*, współpracowano również z *pedagogiem Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Solcu Kujawskim*.

Projekt adresowany był do dzieci i młodzieży, do osób starszych oraz do osób niepełnosprawnych z terenu Gminy Solec Kujawski.

Pomocą wolontariuszy objęto około 100 osób. Wolontariusze do marca 2020 roku pomagali dzieciom w świetlicy w odrabianiu zadań domowych, grali z nimi w gry i aktywnie spędzali czas.

Od listopada 2020 roku Grupa Ratownictwa Specjalistycznego - Organizacja Proobronna „BIZON” im. gen. Augusta Emila Fieldorfa we współpracy z Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Solcu Kujawskim realizowała program rządowy **„Wspieraj Seniora”**, w ramach którego wolontariusze w związku z pandemią robili zakupy osobom starszym i dowozili je do ich miejsca zamieszkania, w celu zmniejszenia ryzyka zachorowania przez te osoby na koronawirusa COVID-19. W 2020 roku podpisano łącznie 17 porozumień z wolontariuszami.

Wolontariat stwarza szansę rozwoju osobistego i daje możliwość nabywania nowych kompetencji, rozwoju umiejętności i zainteresowań. Umożliwia wykorzystanie potencjału młodzieży i stanowi płaszczyznę integracji dla uczestniczących w nim stron.

Współpraca z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach współpracy z Polskim Komitetem Pomocy Społecznej od sierpnia 2016 roku uczestniczy w realizacji Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014 – 2020 Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD).

W okresie od stycznia do lipca 2020 roku realizowany był Podprogram 2019.

Żywność wydano łącznie 362 osobom, w tym:

- 166 kobiet,
- 196 mężczyzn,
- 130 dzieci do lat 15,
- 12 osób powyżej 65 lat,
- 2 bezdomnych,
- 65 niepełnosprawnych.

Wydano 2.332 paczki, na łączną wagę 19.773,60 kg o łącznej wartości 93.531,00 zł.

W ramach środków towarzyszących finansowanych zrealizowano:

- Warsztat edukacji ekonomicznej dla 46 osób;
- Warsztaty pn.: „Zapobieganie marnowaniu żywności” dla 46 osób.

W ramach środków towarzyszących niefinansowych zrealizowano 2 działania dla 80 osób.

„Wspieraj seniora”

Z uwagi na sytuację epidemiologiczną w Polsce, w celu ochrony osób starszych, realizowany był rządowy program „Wspieraj Seniora”. Program adresowany jest do osób w wieku 70 lat i więcej, natomiast w szczególnych przypadkach do osób poniżej 70 roku życia.

W związku realizacją programu, seniorzy nieposiadający rodziny lub najbliższych mogących zabezpieczyć ich podstawowe potrzeby, a którzy z obawy o swoje zdrowie zdecydują się pozostać w domu, mogą skorzystać ze wsparcia. Wspomniana pomoc zabezpiecza seniorów, tak aby nie musieli oni opuszczać swoich domostw w celu dokonania zakupów. Osoby, które zgłoszą się z prośbą o pomoc w tej formie mogą skorzystać z dostarczenia przez wolontariuszy niezbędnych zakupów, zarówno artykułów spożywczych, higieny osobistej a także leków.

10. Wnioski końcowe

Kierując się art. 110 ust. 9 oraz art. 112 ust. 12 ustawy o pomocy społecznej opracowano dokument przedstawiający działania realizowane w 2021 roku przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Solcu Kujawskim. Takie zestawienie daje możliwość dokonania analizy oraz rzetelnej oceny zachodzących zjawisk wśród osób korzystających z różnych form pomocy. W oparciu o powyższe sprawozdanie pracownicy Ośrodka opracowali plan działań na kolejny rok.

W 2021 roku zachodzi konieczność:

1. Wzmocnienia pozytywnego wizerunku rodziny z dziećmi poprzez prowadzenie działań wspierających, informacyjnych i promocyjnych, w szczególności poprzez zintensyfikowanie działań udzielanych przez pracowników socjalnych, zwłaszcza rodzinom zagrożonym umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej, w szczególności poprzez:
 - a) projekty socjalne skierowane do rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej,
 - b) realizację programu kampanii społecznej promującej rodzinę pt. "Postaw na rodzinę",
 - c) utworzenie świetlicy opiekuńczej, tj. placówki wsparcia dziennego.
2. Wspierania rozwoju aktywności i integracji społecznej oraz zapewnienia wsparcia umożliwiającego osobom starszym i niepełnosprawnym funkcjonowania w środowisku poprzez:
 - a) zapewnienie usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych osobom starszym, chorym i niepełnosprawnym w miejscu zamieszkania, w tym: realizację programu rządowego „Opieka 75+”, szkolenia opiekunów, zintensyfikowanie działań udzielanych przez pracowników socjalnych poprzez projekty socjalne skierowane do osób starszych i niepełnosprawnych pod kątem aktywizacji i integracji społecznej,
 - b) realizację projektu „Nowa jakość życia osób starszych niesamodzielnych lub niepełnosprawnych”,
 - c) realizację projektu „Między nami aktywnymi Seniorami”,
 - d) realizację projektu "Kujawsko-Pomorska Teleopieka",
 - e) realizację programu rządowego "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej" - edycja 2021,
 - f) realizację programu rządowego "Wspieraj Seniora".
3. Zmniejszenia liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez:
 - a) realizację świadczeń pomocy społecznej finansowej lub w naturze w formach przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej,
 - b) realizację wieloletniego, rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 – 2023,
 - c) realizację Programu Operacyjnego „Pomoc Żywnościowa” 2014 – 2020 finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD),
 - d) realizację projektu pn. „Aktywni wykwalifikowani”,
 - e) realizację świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczych.
4. Prowadzenia aktywnej polityki senioralnej – wzbogacenie i rozszerzenie oferty dla seniorów, w tym we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
Rozbudowa systemu wsparcia środowiskowego.

5. Zorganizowania kolejnej edycji spotkań grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy domowej.
 6. Efektywnego wykorzystywania zewnętrznych źródeł finansowania w celu rozbudowy oferty ośrodka skierowanej w pierwszej kolejności na wsparcie osób w szczególnie trudnej sytuacji życiowej, w tym poprzez realizację różnorodnych projektów i programów nakierowanych na aktywizację społeczną mieszkańców.
 7. Utrzymania dobrej współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami na terenie gminy i województwa.
 8. Rozpowszechniania informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy osobom samotnych, jak i rodzinom w środowisku lokalnym.
 9. Zapewnienia dzieciom i młodzieży zagrożonym wykluczeniem społecznym oraz ich rodzinom pomocy w placówkach wsparcia dziennego.
 10. Zapewnienia dostępności do środków finansowych umożliwiających ciągłe podnoszenie kwalifikacji kadry.
- Zintegrowane działania mogą być gwarancją wypracowania jednolitego systemu wspierania rodziny w gminie Solec Kujawski, co w efekcie doprowadzi do sytuacji, gdzie rodziny będą funkcjonować na lepszym poziomie, z pełniejszym wykorzystaniem własnych zasobów oraz przy okazjonalnym wsparciu instytucji pomocowych.

